

Zitting 2003-2004

31 maart 2004

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

WIJZIGING ONDER DE LEDEN VAN EEN FRACTIE

DECREET INSTEMMING MET DE ASSOCIATIEOVEREENKOMST TUSSEN DE EG EN CHILI

DECREET PARTICIPATIE OP SCHOOL EN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Inhoud

Nr. 43

 Woensdag 31 maart 2004
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Samenstelling van een fractie	
Wijziging onder de leden	1
Handvest	
Indiening en verwijzing	1
Ontwerp van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Intrekking	2
Voorstel van resolutie	
Intrekking	2
Verslagen van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	2
Adviezen van de Raad van State	
Indiening en verwijzing	3
Advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur	
Indiening en verwijzing	4
In eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen	
Indiening	4
Verslagen	
Indiening	5
Met redenen omklede motie	
Indiening	7
Jaarverslag	
Indiening	7
Verzoekschriften	
Indiening	7
Voorontwerp van decreet	
Indiening	7
Mededelingen van de Vlaamse regering	
Indiening	7
Mededeling van het Kinderrechtencommissariaat	
Indiening	8

Mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	8
Indiening	
Mededeling van een Vlaamse openbare instelling	8
Indiening	
Mededeling van het Raadgevend Comité voor de Bio-ethiek	9
Indiening	
Mededeling van een gemeente	9
Indiening	
Arresten van het Arbitragehof	9
Indiening	
Kennisgeving van het Arbitragehof	9
Indiening	
Regeling van de werkzaamheden	9
Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Chili, anderzijds, de bijlagen I tot XVII en de slotakte, ondertekend in Brussel op 18 november 2002	
– 1946 (2003-2004) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	10
Artikelsgewijze bespreking	10
Ontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad	
– 1955 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 22	
Algemene bespreking	10
Sprekers : de heren Karlos Callens, verslaggever, Dirk De Cock, Gilbert Van Baelen, Luc Martens, Julien Librecht, André Van Nieuwkerke, Frans Ramon, Gilbert Vanleenhove en minister Marleen Vanderpoorten	
Artikelsgewijze bespreking	24
Regeling van de werkzaamheden	48

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 9.32 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Niki De Gryze, André Moreau, Leo Peeters, Ilse Van Eetvelde : gezondheidsredenen ;

Marc Cordeel, Steve Stevaert : buitenslands ;

Johan Sauwens : ambtsverplichtingen ;

Anny De Maght-Aelbrecht, Jean-Paul Peuskens, Jan Van Duppen : familieverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN EEN FRACTIE**Wijziging onder de leden**

De voorzitter : Dames en heren, bij brief van 24 maart 2004 delen de heren Van Rompuy, voorzitter van de CD&V-fractie, en Sauwens mee dat de heer Sauwens deel uitmaakt van de CD&V-fractie.

HANDVEST**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende handvest werd ingediend :

- Handvest van Vlaanderen. Een basistekst voor een eigentijds Vlaanderen, ingediend door de

heren Norbert De Batselier en Herman Lauwers
– 46 (2003-2004) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen
– 2248 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten en aanverwante artikelen
– 2250 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.
- Voorstel van decreet van de heren André Denys, Marc Van den Abeelen, mevrouw Dominique Guns en de heer Cis Schepens tot wijziging van de nieuwe Gemeentewet en tot wijziging van de Gemeentekieswet met het oog op het rechtstreeks verkiezen van de burgemeester
– 2252 (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid.

Intrekking

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingetrokken :

- Voorstel van decreet van de heren Jef Van Looy, Erik Matthijs, Jan Laurys, Gerald Kindermans en Jos De Meyer en mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever houdende wijziging van bijlage 5.3.2. van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat de sectorale lozingsvoorwaarden voor mestverwerkingsinstallaties betreft
–1949 (2003-2004) – Nr. 1.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**Intrekking**

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Brigitte Grouwels en mevrouw Ilse Van Eetvelde betreffende de begeleiding van (ex-)gedetineerden en hun omgeving
– 1993 (2003-2004) – Nr. 1.

VERSLAGEN VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende verslagen van het Rekenhof werden ingediend :

- Verslag van het Rekenhof van het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004
– 20-A (2003-2004) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek – 2190 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie"
– 2191 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot omvorming van het "Fonds Bijzondere Jeugdbijstand" tot het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Fonds Jongerenwelzijn" en tot wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990
– 2192 (2003-2004) – Nr. 3.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot omvorming van het "Vlaams Zorgfonds" tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering
– 2193 (2003-2004) – Nr. 3.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid 'Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs'
– 2200 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Vlaams Agentschap Ondernemen"
– 2201 (2003-2004) – Nr. 3.

Voorzitter

Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen" – 2202 (2003-2004) – Nr. 3.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt – 2203 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid – 2204 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing" – 2205 (2003-2004) – Nr. 3.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" – 2206 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet tot omvorming van de Vlaamse openbare instelling Vlaamse Opera in een publiekrechtelijk

telijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

– 2207 (2003-2004) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

ADVIEZEN VAN DE RAAD VAN STATE
Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende adviezen van de Raad van State werden ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Jan Roegiers c.s. betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie – 1815 (2002-2003) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie ad hoc voor Wapenhandel.
- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Eloi Glorieux, Jos Geysels, Jos Stassen en Frans Ramon betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie – 1824 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie ad hoc voor Wapenhandel.
- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Kris Van Dijck, Jan Loones en Chris Vandenbroeke houdende wijziging van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van en de bestrijding van illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie – 1979 (2003-2004) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie ad hoc voor Wapenhandel.
- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Roland Van Goethem, Jan Penris en Karim Van Overmeire betreffende de in-, uit- en doorvoer van en de bestrijding

Voorzitter

van illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie

– 2022 (2003-2004) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie ad hoc voor Wapenhandel.

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Bruno Tobbacq, André Van Nieuwkerke, Gilbert Van Baelen, Dirk De Cock en Frans Ramon en mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh houdende wijziging van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I

– 2024 (2003-2004) – Nr. 4.

Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Luc Martens, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Sonja Becq en de heren Jos De Meyer en Gilbert Vanleenhove houdende wijziging van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I

– 2047 (2003-2004) – Nr. 3.

Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Guy Sols, Paul Wille, Didier Ramoudt en Frans De Cock houdende wijziging van de wet van 26 maart 2003 betreffende de in-, uit- en doorvoer van en de bestrijding van illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik en voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie

– 2108 (2003-2004) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie ad hoc voor Wapenhandel.

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Luc Van den Brande, Freddy Sarens, Jan Laurys en Eddy Schuermans houdende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materiaal en daaraan verbonden technologie

– 2109 (2003-2004) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie ad hoc voor Wapenhandel.

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Patrick Lachaert houdende wijziging van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

– 2146 (2003-2004) – Nr. 3.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid.

ADVIES VAN DE HOGE RAAD VOOR BINNENLANDS BESTUUR

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur werd ingediend :

- Advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur over het voorstel van decreet van de heer Johan Sauwens c.s. houdende uitbreiding van de bevoegdheden van de entiteit Interne Audit

– 1645 (2002-2003) – Nr. 3.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid.

IN EERSTE LEZING DOOR DE COMMISSIE AANGENOMEN ARTIKELEN

Indiening

De voorzitter : De volgende in eerste lezing aangenomen artikelen werden ingediend :

- In eerste lezing aangenomen artikelen van het ontwerp van decreet houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten

– 2019 (2003-2004) – Nr. 4.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Sonja Becq over het voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel c.s. houdende de stimulering van een planmatig lokaal ouderenbeleid, de beleidsparticipatie van ouderen en de oprichting van een Vlaamse Ouderenraad
– 1147 (2001-2002) – Nr. 6.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Jean-Paul Peuskens over de hoorzitting over het voorstel van decreet van de heren Robert Voorhamme, Koen Helsen, Eloi Glorieux en Jos Bex houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat voor gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat
– 1379 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door de heer Frans De Cock over het voorstel van decreet van mevrouw Veerle Declercq en de heren Jan Laurys, Guy Sols, Robert Voorhamme en Jos Stassen houdende het Handvest van de Werkzoekende
– 1663 (2002-2003) – Nr. 7.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Jean-Paul Peuskens over het voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Koen Helsen, Robert Voorhamme en Jos Bex betreffende energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag inkomen
– 1753 (2002-2003) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Peter De Ridder over het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Chili, anderzijds, de bijlagen I tot XVII en de slotakte, ondertekend in Brussel op 18 november 2002
– 1946 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Jos Bex over het voorstel van decreet van de heren Jef Van Looy, Erik Matthijs, Jan Laurys, Gerald Kindermans en Jos De Meyer en mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever houdende wijziging van bijlage 5.3.2. van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat de sectorale lozingsvoorwaarden voor mestverwerkingsinstallaties betreft
– 1949 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke over de hoorzitting over het ontwerp van decreet houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid
– 2018 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door de heer Dany Vandenbossche over het ontwerp van decreet houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistische werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten
– 2019 (2003-2004) – Nr. 6.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Freddy Sarens over het ontwerp van decreet betreffende de microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen
– 2098 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Frans Ramon over het ontwerp van decreet betreffende het beleid inzake convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking
– 2099 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Sven Gatz over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
– 2101 (2003-2004) – Nr. 6.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Sven Gatz over het ontwerp van decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg
– 2102 (2003-2004) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Sven Gatz over het ontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin
– 2103 (2003-2004) – Nr. 6.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Peter De Ridder over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Maasverdrag, ondertekend in Gent op 3 december 2002
– 2147 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Peter De Ridder over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Scheldeverdrag, ondertekend in Gent op 3 december 2002
– 2148 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Karlos Callens over het ontwerp van decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen
– 2154 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Frans Ramon over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring en uitvoering van het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003
– 2161 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Peter De Ridder over het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol betreffende water en gezondheid, gedaan te Londen op 17 juni 1999, bij het Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, gedaan te Helsinki op 17 maart 1992
– 2164 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Jo Geysels over het ontwerp van decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
– 2203 (2003-2004) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Karlos Callens over het ontwerp van decreet betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
– 2208 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Frans Ramon over het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999
– 2211 (2003-2004) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heer Marc Cordeel over het ontwerp van decreet houdende de oprichting van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen
– 2212 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Jos Bex over het voorstel van resolutie van de heren Jef Van Looy, Erik Matthijs, Jan Laurys, Gerald Kindermans en Jos De Meyer en mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever betreffende de sectorale lozingsvoorwaarden voor mestverwerkings-installaties
– 2242 (2003-2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke en de heer Bob Verstraete

Voorzitter

over het verzoekschrift over een Vlaamse sport-
strippenkaart

– 2253 (2003-2004) – Nr. 1.

– Verzoekschrift van de heer Marcel De Beuke-
leer over de integrale jeugdhulp
– 43 (2003-2004) ;

– Verzoekschrift van mevrouw Lutgarde Van Wet-
tere over de toepassing van Vlare 2 op zwem-
baden voor aquagym
– 44 (2003-2004).

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede
motie werd ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heer Luc
Van den Brande tot besluit van de op 23 maart
2004 door de heer Luc Van den Brande in com-
missie gehouden interpellatie tot mevrouw Pa-
tricia Ceysens, Vlaams minister van Economie,
Buitenlands Beleid en E-government, over het
project Flanders District of Creativity (DC)
– 2249 (2003-2004) – Nr. 1.

JAARVERSLAG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende jaarverslag werd inge-
diend :

- Jaarverslag 2003-2004 van het Vlaams Instituut
voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspec-
tenonderzoek
– 43 (2003-2004) – Nr. 1.

VERZOEKSCHRIFTEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verzoekschriften wer-
den ingediend :

VOORONTWERP VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorontwerp van de-
creet werd ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende een im-
puls- en ondersteuningsprogramma voor de
meerwaardeneconomie, goedgekeurd door de
Vlaamse regering op 19 maart 2004
(VR 102/2003-2004).

Dit voorontwerp van decreet ligt ter inzage op de
directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement
(Decreetgevend Secretariaat).

**MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE RE-
GERING****Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de
Vlaamse regering werden ingediend :

- Uitvoering van de afspraken tussen het Vlaams,
het provinciaal en het lokaal bestuursniveau
omtrent een effectief en burgergericht over-
heidsbestuur in Vlaanderen, gemaakt tijdens het
kerntakendebat en vastgelegd in het Bestuurs-
akkoord van 25 april 2003 – Stand van zaken
eind februari 2004
(DOC 244/2003-2004) ;
- Visienota voor het gebruik van verschillende
brandstoffen
(DOC 246/2003-2004) ;

Voorzitter

- Ontwerp van milieubeleidsovereenkomst betreffende de invoering van een milieuzorgsysteem in het kader van bodemsaneringswerken (DOC 248/2003-2004).
(Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening).

Deze mededelingen van de Vlaamse regering liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

Eindrapport van het administratief onderzoek d.d. 10 februari 2004 over het Vlaams Audiovisueel Fonds i.v.m. het dossier "De zaak Alzheimer" (DOC 240/2003-2004).

Deze mededeling van de Vlaamse regering ligt ter inzage op het Secretariaat-generaal van het Vlaams Parlement.

MEDEDELING VAN HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van het Kinderrechtencommissariaat werd ingediend :

- Advies over adoptie van kinderen door paren van gelijk geslacht (DOC 241/2003-2004).

Deze mededeling van het Kinderrechtencommissariaat ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden ingediend :

- Verruiming Westerschelde, Tractaat van 17 januari 1995, 7e voortgangsrapport, periode 1 januari 2003 tot en met 30 juni 2003, opgemaakt door de administratie Waterwegen en Zeewezen in samenwerking met de Nederlandse Rijkswaterstaat – directie Zeeland (DOC 242/2003-2004) ;
- Vlaamse onderwijsindicatoren in internationaal perspectief – editie 2003 (DOC 245/2003-2004).

Deze mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN EEN VLAAMSE OPENBARE INSTELLING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van een Vlaamse openbare instelling werd ingediend :

- Voorstel van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening voor de valorisatie van de VMW-aandelen van het Vlaamse Gewest op 1 maart 2004 ingediend bij de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (DOC 243/2003-2004).

Deze mededeling van een Vlaamse openbare in-

Voorzitter

stelling ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN HET RAADGEVEND COMITÉ VOOR DE BIO-ETHIEK**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van het Raadgevend Comité voor de Bio-ethiek werd ingediend :

- Advies nr. 27 van 8 maart 2004 betreffende de donatie van sperma en eicellen (DOC 249/2003-2004).

Deze mededeling van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van een gemeente werd ingediend :

- Motie van de gemeente Londerzeel inzake de splitsing kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en gerechtelijk arrondissement Brussel, goedgekeurd door de gemeenteraad op 23 maart 2004 (DOC 247/2003-2004).

Deze mededeling van een gemeente ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat) :

- Arrest nr. 39 van 17 maart 2004 ;
- Arrest nr. 40 van 17 maart 2004 ;
- Arrest nr. 41 van 17 maart 2004 ;

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgeving van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat) :

- Rolnummer 2928.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, het Uitgebreid Bureau heeft de benoeming van de leden van de Controlecommissie voor Verkiezingsuitgaven op de agenda van de plenaire vergaderingen van woensdag 21 april 2004 geplaatst.

Aangezien alle fracties hun kandidaten reeds hebben voorgedragen, stel ik voor niet langer te wachten en de benoeming deze namiddag te doen.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Chili, anderzijds, de bijlagen I tot XVII en de slotakte, ondertekend in Brussel op 18 november 2002

– 1946 (2003-2004) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Chili, anderzijds, de bijlagen I tot XVII en de slotakte, ondertekend in Brussel op 18 november 2002.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Ridder, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Chili, anderzijds, de bijlagen I tot XVII en de slotakte, ondertekend in Brussel op 18 november 2002.

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Chili, anderzijds, de bijlagen I tot XVII en de slotakte,

ondertekend in Brussel op 18 november 2002, zullen volkomen gevolg hebben.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad – 1955 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 22

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Ik wijs de vergadering tevens op de reflectienota die de heren Martens en De Meyer, mevrouw Heeren en de heer Vanleenhove hebben ingediend en die krachtens artikel 56, punt 2 van ons Reglement mee de basis vormt voor de beraadslaging in plenaire vergadering.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Ramon, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Callens, verslaggever, heeft het woord.

De heer Karlos Callens, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het participatiedecreet van het basis- en secundair onderwijs dat hier voorligt, heeft als voornaamste doelstelling het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten via een samenwerking van de belangrijkste onderwijsbetrokkenen.

In het ontwerp van decreet staat dat de inrichtende machten die niet voor ten minste twee derden zijn samengesteld uit rechtsreeks verkozen vertegenwoordigers van personeel en ouders, verplicht zijn een schoolraad op te richten. Deze schoolraad moet worden samengesteld door – uiteraard – de ouders, het personeel en de lokale gemeenschap. Voor het secundair onderwijs worden daar nog de leerlingen aan toegevoegd.

Callens

Natuurlijk worden in dit ontwerp ook de facultatief of verplicht te geven adviezen vastgelegd. Onder de verplicht aan te vragen adviezen wordt vooral de nadruk gelegd op het profiel van de directeur, het studieaanbod, het aangeboden vervoer, het nascholingsbeleid en de geplande experimenten en projecten. Wat eveneens belangrijk is in dit ontwerp, is de nadruk die wordt gelegd op het uitgebreid overleg dat de inrichtende machten moeten plegen met de schoolraad over het schoolreglement, de lijst van de financiële bijdragen door de ouders, het schoolwerkplan, en de samenwerking met de CLB's. Daarnaast wordt elk ontwerp van beslissing in overleg besproken. Het gaat daarbij om de jaarplanning, de infrastructuurwerken, de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, het welzijns- en veiligheidsbeleid en de duur van de stageactiviteiten van bepaalde leerlingen.

Met deze visie in het achterhoofd was het dan ook noodzakelijk om in de oprichting van een pedagogische leerlingen- en ouderraad te voorzien, zodat een volledig kader wordt gecreëerd voor een goed onderbouwd participatieontwerp.

Mijnheer de voorzitter, dit ontwerp heeft heel wat discussie en debat teweeggebracht. Het kent een lange ontstaansgeschiedenis en vormt volgens minister Vanderpoorten een aanzet tot een open en constructief participatiemodel, waarbij het bereiken van een consensus via overleg tussen alle betrokkenen de kern vormt.

De commissie heeft hierover vergaderd op 11 december 2003, 8, 20 en 29 januari, 12 februari en 4 maart 2004. Na heel wat adviezen van de Raad van State en de indiening van amendementen werd het ontwerp goedgekeurd met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, geachte collega's, ik hoop dat dit ontwerp van decreet in het onderwijs een kans krijgt zodat alle scholen binnenkort een lied kunnen zingen met als titel: 'Wij maken er samen iets goeds van'. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het komt niet vaak voor dat ik als eerste het woord mag voeren. Ik dank in elk geval de heer

Callens voor het verslag. Ik zal beginnen waar hij geëindigd is.

Tijdens de afgelopen maanden werd heel veel gediscussieerd over het nut van een participatiedecreet. Er werden een aantal vragen gesteld, zoals : is participatie geen cultuur die in sommige scholen al aanwezig is en niet van bovenuit kan of mag worden opgelegd ? Kan men participatie wel opleggen via regelgeving, versta via een decreet ? Moet participatie niet automatisch en in de scholen zelf groeien ?

Dit ontwerp van decreet is nuttig en zelfs noodzakelijk. Verschillende voorbeelden uit het buitenland hebben bewezen dat een diepgaande wettelijke regeling positieve effecten heeft. Participatie draagt bij tot een beter schoolklimaat en een kwaliteitsvol schoolbeleid. Waar nodig, moet het ook stimuleren.

Uit een bevraging van 25.000 mensen, waarover ik deze morgen las in De Standaard, blijkt dat een en ander niet helemaal gestroomlijnd is inzake participatie in het onderwijs. Natuurlijk zijn er veel scholen die reeds jaren een stevig ingebakken participatiecultuur hebben. Dergelijke scholen zijn voorbeelden van de bereidheid tot algehele implementatie van pedagogisch-didactische en democratische werkvormen. Ze verdienen alle achting en waardering.

Aangezien de participatiegedachte in die scholen reeds ingang heeft gevonden, en het begrip participatieve school hier al een welverdiend label heeft, zijn slechts minimale aanpassingen nodig, maar jammer genoeg zijn er ook andere voorbeelden. Die zullen door dit ontwerp van decreet een steuntje in de rug krijgen om alsnog de participatieve paden te bewandelen en een leerproces aan te vatten om zo, na verloop van tijd en zonder te bruuskieren, te komen tot een evidente participatiecultuur.

De ervaringen in de onderwijswereld, de meldingen van de leerlingen zelf en zelfs het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind, verplichten ons, beleidsmakers, een decreet ter bevordering van participatie op te stellen. Zonder die verplichting zouden we spontaan, gezien de tijdsgeest, mee worden uitgenodigd door het jeugdige enthousiasme waarmee jonge mensen te kennen geven dat ook zij nood hebben aan kanalen waarin ze hun discussie kunnen inbedden.

Minderjarigen hebben het recht om hun meningen te ventileren, geïnformeerd te worden en mee te

De Cock

beslissen over de zaken die hun aanbelangen. Bovendien heeft de school als taak de leerlingen de vaardigheden aan te leren om deel te nemen aan de democratische samenleving. Dit principe staat ingeschreven in de eindtermen. Hoe kunnen we dit de kinderen beter leren dan ze dat in de praktijk te laten ervaren en hun zeg te laten doen? Participatie leert hen collectief denken, leert hen omgaan met kritiek en democratie, leert hen samenwerken, leert bovenal hoe hun eigen individualiteit kan scharnieren naar en binnen de groep. Participatie is voor je eigen mening opkomen, maar die mening toetsen aan de mening van de anderen, om in gezamenlijk overleg te komen tot inspraak.

Alvorens die inspraak tot een uitspraak – lees : standpuntbepaling – leidt, hebben de jongeren al een hele rits vaardigheden in democratische processen op een bijna natuurlijke wijze ingeoeft. Bovendien zorgt een dergelijk positief schoolklimaat voor meer schoolplezier en betere resultaten, voor meer welbevinden, terwijl de sterktes van ons onderwijs niet in het gedrang komen, wel integendeel.

Participatie in het onderwijs eindigt natuurlijk niet bij de leerlingen. Ook voor leerkrachten is werken aan meer inspraak broodnodig. Soms hebben leerkrachten het moeilijk met leerlingenparticipatie. Niet ten overstaan van het principe, maar vanuit het gevoel dat ze, wat hun inspraak betreft, op de leerlingen achterop hinken. Lerarenparticipatie is even belangrijk als onontbeerlijk en staat op gelijke hoogte met leerlingeninspraak.

De leerkrachten hebben gelijk, het wordt tijd dat ze hun lerende kracht daadwerkelijk aanwenden en het positieve van die kracht gebruiken om, waar die nog bestaan, de hiërarchische banden van het oude schoolbestel te vervangen door een participatief model.

We kunnen niet anders dan hen hierin gelijk geven. Participatie is immers geen doel of modeverschijnsel dat we nastreven, maar het dient als middel om tot een betere school te komen.

De fundering van elke school blijft de leerkracht. Een centraal participatieorgaan oefent dan ook een positieve invloed uit op de hele school en bereikt alle klassen. Ook directe participatievormen zijn essentieel om leerkrachten echte inspraak te laten hebben. Er moeten geen ingewikkelde theorieën of diepgaande onderzoeken gebeuren om aan te tonen dat participatie van leerkrachten voor

een betere school zorgt. Ze staan elke dag in de praktijk, ze hebben ervaring en expertise die de school een meerwaarde biedt. Via dit ontwerp van decreet willen we alle directies en inrichtende machten stimuleren gebruik te maken van die meerwaarde.

Ten slotte zijn er nog de ouders. Het ontwerp bevat heel wat positieve punten als stimulans voor participatie van ouders en dit brengt uitdagingen mee op verschillende niveaus. Ouderparticipatie bestaat onder andere uit actieve inspraak, klasbetrokkenheid en deelname aan activiteiten. Vooral in het secundair onderwijs lijkt de interactie met de ouders af te nemen. Ook voor kansarmen en allochtonen is een actieve stimulans vanuit scholen aangewezen om deze mensen te betrekken bij de hele afwikkeling van het brede verhaal van school en klas. We hopen dat het ontwerp van decreet meehelpt aan een actieve ouderparticipatie.

De drie actoren, namelijk leerlingen, leerkrachten en ouders, komen met directie en inrichtende macht tot een constructieve manier van samenwerken. Op die manier ontstaat een intense wisselwerking die breed gedragen wordt en tot goed doordachte beslissingen leidt. Participatie is echter niet iets dat zomaar kan : het is iets dat mensen leren met vallen en opstaan, en dat iedereen zich eigen kan maken. Oefening baart kunst en in de herhaling zit het echte leren. Daarom voorziet het ontwerp van decreet in een expertisecentrum dat vorming en informatie zal aanbieden, iets wat we als heel positief evalueren.

Zoals voor sommige scholen het participatiedecreet een beginpunt zal zijn, is het ook voor de decreetgever een soort beginpunt. Het ontwerp van decreet is een goede start, maar verre van volledig. De volgende jaren zullen we nog moeten werken aan de informele en semi-formele participatie en ook op klasniveau is er nog meer nood aan participatie. Het ontwerp van decreet behelst immers nog maar een deel van de stappen waartoe scholen uitgenodigd worden. Het is echter wel degelijk een belangrijke evolutie in het democratisch denken.

Participatie is voor Spirit een hoofdpunt en we steunen dit ontwerp van decreet dan ook volledig. We zullen verder blijven ijveren voor een cultuur waar iedereen actief deelneemt aan wat hem of haar omringt. Wij houden van betrokkenheid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, dit ontwerp van decreet heeft een lange weg afgelegd. Op basis van wetenschappelijk onderzoek wordt het belang van zowel ouder-, leerkrachten- als leerlingenparticipatie fel onderstreept.

Ik lees dat de VSK zelfs vindt dat leerlingenparticipatie nog niet ver genoeg gaat in het ontwerp. Iedereen vindt participatie belangrijk, maar er rijzen wel vragen bij de manier waarop dat gebeurt. Dat heeft ons de voorbije maanden beziggehouden. We vinden participatie allemaal belangrijk, maar we willen het soms anders invullen. Ons onderwijs is kwalitatief belangrijk, en dat willen we zo houden.

Als we het welbevinden echter willen verhogen, zal de kwaliteit van het schoolgaan ook moeten verbeteren. Wij moeten straks samen een betere school maken. De school staat in directe relatie met alle actoren, maar ook met de omgeving. Als we pleiten voor een levensbrede en een levensnabije school, moet iedereen erbij kunnen zijn.

Met dit decreet wordt respect getoond voor de verantwoordelijkheid van de verschillende actoren. De heer De Cock heeft gewezen op aspecten als burgerzin en waardering voor de betrokkenen, en op het aspect mondige burger en het emancipatorisch karakter van de participatie.

We hebben de afgelopen 20 tot 30 jaar met de uitbouw van participatiestructuren geleerd dat er nood is aan duidelijke structuren. Participatie laten gedijen op de golven van het welbevinden van deze of gene persoon, leidt niet altijd tot zinvolle uitspraken. Er zijn duidelijke structuren nodig, goede afspraken maken immers goede vrienden.

Ik citeer uit De Wakkere Burger : 'Indien je geen goede afspraken maakt, dan leidt inspraak zonder inzicht tot uitspraak zonder uitzicht.' Dat uitzicht is voor een school zeer belangrijk, en heeft een duidelijke meerwaarde.'

Het debat ging over formele en informele participatie. Iedereen is voorstander van informele participatie. Dit parlement kent vele informele participatiemomenten in de beruchte en beroemde wandelingen. Zij zijn belangrijk. Er zijn ook formele participatiestructuren in onze democratie, zoals de commissiewerking of de plenaire vergadering. Er zijn geen honderd manieren om alle informele participatiemomenten te kanaliseren. Daarvoor zijn formele besluitvorming, structuren en procedures nodig.

Het is een goede zaak dat eindelijk ook in het onderwijs werk wordt gemaakt van de participatiecultuur. Het onderwijs is een van de weinige maatschappelijke sectoren waarin participatie nooit formeel is georganiseerd. Ik ken weinig andere sectoren. Een structuur is geen doel op zich, het is slechts een middel. Samenwerken is heel belangrijk. Participatie is een proces.

De meerderheid heeft op een bepaald ogenblik heel wat amendementen op het oorspronkelijke ontwerp van decreet ingediend. We hebben meer dan aandachtig geluisterd naar de bemerkingen, die tijdens de hoorzittingen op het oorspronkelijk ontwerp werden gemaakt. Als ik de tekst en de reflectienota van CD&V erop nalees, heb ik nog altijd de indruk dat die fractie weigert te lezen wat er op een bepaald ogenblik in die amendementen staat verwoord. Ik betreur dat.

We hebben afgezien van het beruchte woord instemming, dat voor heel wat debat had gezorgd. We spreken alleen nog over advies en overleg. We stellen dat bij de samenstelling de lokale scholengemeenschap heel wat mogelijkheden krijgt. Deelraden kunnen, maar moeten niet. We hebben erover gewaakt dat een kaderdecreet werd geschreven met voldoende lokale autonomie om niet te komen tot logge, inefficiënte of verschillende structuren.

Twee partners voelen zich aangesproken. Dat is terecht. Het gaat om de inrichtende macht, die zich in het oorspronkelijke ontwerp volledig buitenspel gezet voelde. Ik heb dat nooit begrepen. We zouden de autonomie van de inrichtende macht inperken, en de inrichtende macht zou geen partner zijn. De inrichtende macht behoudt nochtans de volheid van zijn bevoegdheid, zowel voor het advies als voor het overleg. Hoewel anderen ooit hebben gesuggereerd dat in de schoolbesturen alle actoren moeten worden samengebracht, doen we dat niet. Er staat nergens dat het verboden is dat de inrichtende macht bij het uitbrengen van een advies mee aan tafel gaat zitten. Het is wel de schoolraad zelf die het advies uitbrengt, en daarbij al dan niet rekening houdt met de inbreng van de inrichtende macht.

Stel u zich even voor dat de inrichtende macht in de schoolraad wordt geïntegreerd voor het uitbrengen van adviezen. De dubbele rol van heel wat schepenen of burgemeesters in, bijvoorbeeld, de cultuurraden leidt ertoe dat ze met het advies naar de inrichtende macht moeten, het schepencollege dus. Die inrichtende macht kan dan een totaal andere beslissing nemen dan wat er in dat advies staat of wat de betrokken schepenen daarover heeft

Van Baelen

gezegd bij het uitbrengen van dat advies. We pleiten voor zuiverheid. Men kan een advies uitbrengen, maar men houdt de handen vrij. Er is geen dubbele rol. In geval van overleg is de toestand duidelijk. Men overlegt met twee partners. De inrichtende macht is daarbij altijd de tweede partner, naast de schoolraad. Ik ben ervan overtuigd dat dit de positieve houding van de betrokkenen om inspraak ernstig te nemen, zal verhogen. Dat zal de kwaliteit ten goede komen.

Er was ook een debat over de plaats en de rol van de vakbonden. De vakbonden vroegen om de enige geleiding te zijn die het personeel zou kunnen vertegenwoordigen. Ik ben het daar niet mee eens. Ik kan me immers niet voorstellen dat een en dezelfde 'afgevaardigde' het hele programma van vaardigheden dat van de vertegenwoordigers in de schoolraad wordt verwacht, in zich kan dragen. Men moet immers organisatorische, pedagogische én administratieve kwaliteiten hebben. De heer Van Nieuwkerke zei het ook al. We hebben vertrouwen in de vakbonden, en geloven dat hun bewaarde mensen zullen worden verkozen. Ik vind echter niet dat iemand lid moet zijn van de vakbond om een taak op te nemen in de schoolraad. Het kan en mag niet dat iemand eerst wordt verplicht om bij een vakbond aan te sluiten vooraleer hij of zij die rol mag spelen.

Het stoort me een beetje dat op een bepaald ogenblik een onderscheid is gemaakt tussen de vitale krachten van de vertegenwoordigers van de vakorganisaties enerzijds en losse, stuurloze individuen anderzijds. Dat raakte me. Ik ben ervan overtuigd dat ook die tweede categorie bestaat uit geëngageerde, vitale mensen die met kracht aan de schoolraadwerking willen deelnemen.

Het is belangrijk dat we artikel 5 van het Schoolpact weer hebben ingeschreven. We moeten de inrichtende machten en de vakorganisaties de mogelijkheid blijven bieden om in verband met belangrijke beleidskeuzes aan de alarmbel te trekken en in rechtstreeks overleg met de bevoegde minister te treden.

Het valt me op dat we het enkel over de formele kant van deze zaak hebben gehad. Over de eigenlijke inhoud van het ontwerp van decreet, de adviezen en het overleg, hebben we eigenlijk nooit gediscussieerd. Wie de actualiteit en de momenteel op gang komende verkiezingsdebatten volgt, hoort allerlei mensen en partijen verklaren wat er in het onderwijs nog allemaal moet gebeuren. Uit de arti-

kels 19 en 21 van het ontwerp van decreet blijkt evenwel dat we al in heel wat maatregelen willen voorzien.

Het schoolreglement moet in overleg tot stand komen. De ouders moeten een lijst ontvangen van de financiële bijdragen die hen zullen worden gevraagd. De aan het onderwijs verbonden kosten worden vastgelegd. De scholen moeten nu reeds bekendmaken wat het schooljaar zal kosten. Dit moet allemaal in overleg gebeuren. Ik heb gelezen dat de dure schoolreizen ter discussie worden gesteld. Artikel 21 van het ontwerp van decreet stelt dat de jaarplanning inzake de parascolaire en extramurale activiteiten samen met de eraan verbonden rekeningen moet worden besproken. Dit ontwerp van decreet beantwoordt heel wat vragen.

Het voorliggend ontwerp van decreet biedt veel mogelijkheden. Ik begrijp dat participatie bij diverse actoren een gevoel van vrees oproept. Ik heb zelf in de participatiebeweging mijn eerste professionele ervaringen met het werkveld opgedaan. Ik herinner me dat de gemeentebesturen en andere inrichtende machten hier in het verleden ook vreesachtig tegenover stonden. Ze vroegen zich af wat de burger hen zou vragen en of de burger zich boos zou maken indien hier niet onmiddellijk gevolg aan werd gegeven. Ondertussen is gebleken dat een goed gestructureerde en gemotiveerde participatie de inrichtende machten geen angst hoeft aan te jagen.

Het is de bedoeling dat alle betrokkenen zich samen sterk voelen. De leerkrachten zijn tevreden met hun job. Ik vind dat we leerkrachten, ouders en, waar mogelijk, leerlingen de mogelijkheid tot participatie moeten bieden. Indien we samenwerken en samen verantwoordelijkheid dragen, zullen we voor betere scholen zorgen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik heb deze ochtend in de krant gelezen dat onze scholen zijn gezakt op het vlak van de participatie. Het is uiteraard geen toeval dat dit net vandaag in de krant is verschenen. Ik veronderstel dat de minister, die de onschuld al ruim voorbij is, dit heeft geregeld.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik zou de heer Martens bij het begin van

Vanderpoorten

zijn toespraak om de nodige intellectuele eerlijkheid en om de nodige ernst willen vragen. Klasse is een onafhankelijk tijdschrift met een eigen redactie. De redactie bepaalt zelf welke artikels op welk ogenblik worden gepubliceerd.

De redactie van Klasse heeft een enquête over participatie gehouden omdat participatie zeer belangrijk is. De mensen die veel contact met het onderwijsveld hebben, beseffen dat er nog steeds nood is aan een debat over dit onderwerp. Op die enquête hebben 25.000 mensen gereageerd. Die respondenten hebben gezegd dat er nog altijd iets mis is met participatie op school. Ik hoop dat u dit niet naast u neerlegt.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, het is goed geprobeerd. U kunt zelfs proberen me te verleiden door u te vermommen als christen-democraat. Pantone 142, de typische oranjekleur, is kenmerkend voor ons, maar dit is voor mij niet voldoende. In de dierenwereld bestaat ook verleidingsgedrag, waarbij men zich aanpast aan de context om een zekere aantrekkingskracht op de ander uit te oefenen. Mevrouw de minister, ik bedoel dit als grap, en wil u zeker niet kwetsen.

Alle partijen in dit parlement zijn voorstanders van participatie. Reeds in 1991 heeft toenmalig minister Coens een decreet laten goedkeuren over participatie. Op het terrein gebeurt reeds heel veel. Als er kritiek moet zijn, is het op het beleid, niet op de inrichtende machten en de scholen. Het beleid heeft verwaarloosd om het decreet van 1991 op te volgen en te voorzien in de nodige vorming en begeleiding. Het beleid heeft ook verwaarloosd om, vooraleer een decreet bij te sturen of te vervangen, eerst een grondige evaluatie te maken van wat de voorbije 10 jaar is gerealiseerd.

We moeten niet proberen om elkaar vliegen af te vangen. We zijn allemaal voorstanders van participatie, betrokkenheid en overleg. We willen zorgen voor een gemeenschappelijk draagvlak in een school als gemeenschap. Het is de vraag of dit decreet daartoe bijdraagt, en zorgt voor een betere situatie dan gisteren. Daarop is ons antwoord duidelijk neen.

Mevrouw de minister, we zijn voorstanders van participatie. Niemand moet hieraan twijfelen. Participatie maakt deel uit van onze cultuur. Het is een gedachte die de christen-democraten heel genegen zijn, omdat participatie gemeenschapsvormend is. Participatie creëert een draagvlak binnen de ge-

meenschap, waardoor een variëteit aan inzichten kan worden verwoord, die mee in het beleid kunnen worden verdisconteerd.

Participatie nodigt verantwoordelijken, leiders en schooldirecties uit om hun cocon te verlaten, en zich te engageren voor een leiderschap dat niet wordt gekenmerkt door een bange, verlammeende controle, maar door een gedurfde navigatie waarbij alle participanten in het beleid kunnen meespelen.

Met participatie nemen we afstand van een tijd van overtuigende elites en volgzaam massa's. Mevrouw de minister, op dit punt verschillen we niet van mening. Dit hebben we ook in het verleden bewezen bij het decreet uit 1996 over de subsidiëring van ouderverenigingen, bij het decreet over de leerlingenraden en bij het decreet over de ARGO. Dit zijn allemaal decreten met een grote betekenis voor participatie. Voor die decreten hebben we ons als christen-democraten voluit geëngageerd.

Ik zeg niet zomaar dat we voor participatie zijn, omdat dit past voor het publiek. Ik zeg dit omdat het onze praktijk is, en we er systematisch aan hebben gewerkt. Het ontwerp van decreet dat nu voorligt, kan ons evenwel niet overtuigen.

Om een goed beleid te voeren, is het belangrijk om eerst een grondige evaluatie te houden van de inspanningen van de voorbije jaren. Dit is niet gebeurd. Er zijn weinig onderzoekresultaten, en waar ze wel bestaan, worden ze gedeeltelijk genegeerd. Uit de onderzoekresultaten blijkt onder meer het belang van informele betrokkenheid, aandacht voor kwetsbare groepen en nood aan ondersteuning.

Moet de samenleving worden geleid door personen die op persoonlijke titel handelen, of door mensen met een mandaat, die verantwoordelijk zijn voor een ruime groep en die verantwoordelijkheid willen invullen in een ruim gesprek ? Daarover gaat het.

Het gaat niet om het individu. De Grieken hadden hier een zeer mooi woord voor : idiotès. Ik zou de indruk kunnen wekken een onheuse taal te gebruiken, maar ik gebruik een woord uit de Oxford Classical Dictionary. 'Idiotès' is degene die geen band met de omgeving kan en wil maken. We hebben het woord vertaald als individu, we hebben het begrip te mild en te laks geïnterpreteerd. Een samenleving kan pas bloeien als we ons niet opsluiten in isolement, zelfgenoegzaamheid en overtrokken betweterij, maar als we bereid zijn ons te engageren in de brede groep.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Diezelfde Grieken brachten wel alle individuele burgers voor het eerst samen om samen een politiek van een stad of een streek te voeren.

De heer Luc Martens : Dat is juist. Het is een ander model. Ik wil echter zeggen dat als we spreken over losgeslagen individuen, de christen-democraten vinden dat mensen zich als persoon moeten kunnen ontwikkelen. Het woord 'persoon' komt uit het antieke theater. 'Persona' is het masker dat iemand draagt en waardoor hij zijn identiteit kenbaar maakt aan de omgeving. Wie ik ben, wordt mee bepaald door de waarneming vanuit de omgeving. Daar gaat het ons over. Het gaat niet over het isoleren van het individu, maar over het dialogeren met de gemeenschap en vanuit de verantwoordelijkheid die zo wordt gedefinieerd, zich te positioneren ten aanzien van een gemeenschappelijk belang.

Dat is een kwetsbaar punt in het concept van het voorliggende decreet. Men ziet alles te veel vanuit onderhandelingsposities en alsof het erover gaat dat alle mogelijke gedeelde belangen in een evenwicht moeten worden gebracht. Het gaat over meer, het gaat over het belang van het onderwijs dat een aantal individuele belangen overstijgt en probeert aan te geven wat de gemeenschappelijke opdracht en doelstelling is waar het onderwijs voor staat.

Een dergelijke filosofie is niet aanwezig in dit decreet. De minister creëert een aantal structuren waardoor ze het alleen maar complexer maakt. Die structuren geven de mensen die ze bevolken ook geen rugdekking of steun opdat ze hun opdracht naar behoren zouden kunnen vervullen.

We hebben bij herhaling gepoogd om via amendementen deze tekst bij te sturen en er meer dan alleen maar een formalistisch verhaal van te maken, meer dan een verhaal van alleen maar procedures en structuren, maar er een inhoudelijke dynamiek aan te geven. Zo hebben we een amendement ingediend met betrekking tot het opmaken van een beleidsplan, maar dit werd niet goedgekeurd. De minister creëert alleen een structuur en vraagt niet om onderling overleg te plegen over hoe men kan dynamiseren.

We hebben ook amendementen ingediend, waarin we stelden dat als de regering deze partners allemaal wil betrekken in het verhaal, ze er dan voor

moet zorgen dat ze dat op een goede manier kunnen doen en moet aanvaarden dat er een middenveld van organisaties bestaat dat deze mensen de nodige rugdekking geeft. Waarom haken mensen af als het over participatie gaat ? Omdat ze zich machteloos voelen en het gevoel hebben dat ze deze opdracht niet aankunnen. Of vinden we dat deze opdracht alleen maar door de elite, door hooggeschoolden of mensen die gebeten zijn, kan worden vervuld ? Zo voelt de meer kwetsbare zich minder thuis in dit verhaal en haakt af. Dit kan niet.

Ouderraden hebben de opdracht om ouders die willen meedenken de nodige rugdekking te geven. De waarheid is dat de ouderverenigingen er budgettair op achteruitgaan en in steeds moeilijker omstandigheden moeten fungeren. Vakbonden, en dat geldt zeker maar niet alleen voor het COC of het COV, doen aan integraal syndicalisme. Dat betekent dat men niet alleen bezig is met het statutair belang, maar ook meedenkt over de professionaliteit van het beroep en mensen wapent en versterkt om aan het verhaal te kunnen deelnemen. In deze tekst neemt men ze niet au sérieux.

Het steunpunt leerlingenparticipatie wordt opgedoekt. U bent erin geslaagd om tijdens één legislatuur iets op te richten en het weer af te schaffen. Normaal gaan er verkiezingen overheen, maar u bent veel sneller. U integreert dat in een expertisecentrum, een soort waterhoofd. Hopelijk zal men er kunnen denken, maar dat is bijna een contradictio in terminis. Daar zal men expertise moeten ontwikkelen. Maar wat gebeurt er op het terrein met de distributie van die expertise ? Hoe verhouden de middelen voor dat centrum zich tot de middelen die nodig zijn voor de distributie van die inzichten en vaardigheden ? Die middelen ontbreken totaal. Op dat vlak is men er niet op vooruit gegaan. Integendeel, men is er relatief gezien op achteruitgegaan.

Met dit ontwerp van decreet houdt u te weinig rekening met de verwachtingen en de specifieke competenties en bevoegdheden van de betrokken partijen. U onderschat de openheid van de directies en de constructieve bijdrage van dat maatschappelijke middenveld. U overschat soms de mogelijkheden van een aantal partners. U overschat totaal de betekenis van structuren en procedures.

Eigenlijk is dat niet nieuw. We hebben dat al eerder ervaren toen het ging over het gelijkheidsdecreet. We hebben u daar toen voor gewaarschuwd. Nu hebben we dat een beetje verholpen : voor broers en zussen wordt een uitzondering gemaakt.

Martens

Eigenlijk is dit echter een ontwerp van decreet dat een blind mechanisme opzet : wie zich eerst aanmeldt, moet volgens u het eerst worden ingeschreven. Dat zou dan moeten leiden tot gelijke kansen. U weet maar al te goed dat dit niet waar is. Ondertussen is dat gebleken in de praktijk.

‘Summum jus, summa injuria’ : u kunt formeel recht definiëren, maar consequent doorgetrokken leidt dit alleen maar tot grote onrechtvaardigheid. Dat gebeurt met het gelijkheidsdecreet, maar ook hier. Ook hier richt u formele structuren op, maar eigenlijk wordt er geen echte dynamiek geschapen, omdat de wezenlijke elementen daarvoor ontbreken. Er is geen vraag tot een inhoudelijk engagement. Er wordt geen steun gegeven aan bemiddelende en steunende organisaties, of het nu gaat over vakbewegingen of ouderverenigingen of een steunpunt voor leerlingenparticipatie.

Ik zeg dat niet zomaar : ik zeg dat omdat bijvoorbeeld de mensen van dat steunpunt daar gisteren nog hun beklag over kwamen doen. Ze vinden dat ze buitenspel worden gezet. Ze kregen een bericht van het kabinet dat ze iedereen moeten afdanken en ermee moet stoppen, en dat ze zich moeten inschakelen in dat expertisecentrum. Ze vragen zich af wat hun rol zal zijn. Ik zeg dat niet omdat ik in de oppositie zit : ik zeg dit omdat ik de tolk moet zijn van wat er leeft in de sector, bij de mensen die hier mee te maken hebben.

Met dit ontwerp legt u minimale garanties op in domeinen waar ouders en leerlingen niet altijd meteen vragende partij zijn. U legt een model op dat geen ruimte laat voor differentiatie, voor een verschillend groeitempo en ongelijke uitdagingen. U bereikt er een overstructurering mee, zonder dat de gewenste inspraak en participatie kunnen worden gegarandeerd. Heel dit ontwerp gaat uit van een verkeerde vooronderstelling. U gaat ervan uit dat er veel willekeur en onrecht is in de uitoefening van gezag. Willekeur en onrecht zullen bestaan, maar men moet ze niet overdrijven.

U gaat ervan uit dat er te weinig rekening wordt gehouden met uiteenlopende belangen van personeelsleden, leerlingen en ouders. Ik meen dat die premisse fout is. Het is zaak de belangen van alle actoren samen te brengen in die gemeenschappelijke maatschappelijke opdracht van de school. U moet vermijden een conflictmodel te introduceren, maar met dit ontwerp doet u dit net. Het ontwerp negeert ook de positieve bijdrage van het maatschappelijke middenveld. Men dringt bijvoorbeeld

de vakbonden terug in de LOK's en negeert hun mogelijkheden als het gaat over de band tussen de pedagogische aspecten en het personeelsbeleid, terwijl het toch duidelijk is dat de beide niet los staan van elkaar. Het is duidelijk dat u alle baat hebt bij sterke gesprekspartners. Door hen te aanvaarden, door dit middenveld te aanvaarden, voorkomt u de gevangene te worden van extreme individuele standpunten. Dat dreigt u nu wel te zijn.

Dit ontwerp van decreet doet niets dat meer perspectieven geeft dan in het verleden. Naar goede liberale traditie zal het ook hier de ‘survival of the fittest’ zijn. Het ontwerp is het product van een bepaald soort functioneel denken, dat kenmerkend is voor de tijd, maar waaraan veel nadelen verbonden zijn. In die visie is de leraar een producent en de ouder en de leerling een consument. Dit is een soort instrumentalisering, vanuit een functionele rationaliteit die kenmerkend is voor onze economie, maar voorbijgaat aan de interactie tussen mensen. Ze gaat voorbij aan het feit dat mensen relaties met elkaar willen aangaan en vanuit dat gesprek een leefgemeenschap willen organiseren waarin iedereen zijn rol kan spelen als professionele kracht met belangstelling voor de anderen en met de bereidheid samen een goed draagvlak te creëren.

We kunnen dit ontwerp van decreet dus niet goedkeuren. Niet omdat we de participatiegedachte niet zouden steunen, want we steunen ze voluit, zoals we dat al meer dan 10 jaar doen, maar omdat dit ontwerp van decreet alles laat verzanden in structuren. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik zal kort en bondig onze standpunten, die ik al heel uitgebreid in de commissie heb verwoord, samenvatten.

Mevrouw de minister, dit is eerlijk gezegd niet uw beste ontwerp van decreet, niet omwille van het feit dat u het hebt willen maken, maar omdat het om een heel moeilijk gegeven gaat. Participatie is niet of heel beperkt compatibel met regelgeving en steunt in eerste instantie op het fundament vertrouwen. In onze maatschappij, en vooral in de onderwijswereld, wordt dat woord erg onderschat.

Zoals ik al vaak heb gezegd, zou de maand september in de scholen de vertrouwensmaand moeten zijn, de maand waarin de participanten, ouders, leerlingen en leerkrachten, vertrouwen wekken bij

Librecht

elkaar. Dat vertrouwen is niet te vatten in een decreet. Participatie is immers een gestaag en subtiel groeiproces dat niet, of toch zeer weinig kan gediend in een harnas van voorschriften. De uitwerking van dit ontwerp van decreet wordt dan ook niet gedragen door het werkveld. Het is bijgevolg moeizaam totstandgekomen, en wellicht daardoor is het niet uw beste ontwerp van decreet.

In de vele contacten in en buiten de scholen, onder andere tijdens onze schoolbezoeken, tijdens de hoorzittingen – waarvan ik een groot fan ben omdat ze heel verrijkend kunnen zijn – en tijdens de besprekingen in de commissie, is gebleken dat iedereen voor schoolparticipatie is. Ook wij zijn daar grote voorstanders van: ook wij zijn overtuigd van de meerwaarde van een participatieve school en zijn voor de nodige garanties opdat het personeel, de leerlingen en de ouders effectief inspraak zouden krijgen in de thema's die hen aanbelangen.

Bijgevolg zijn we ook voor een beleidsinitiatief dat principes, krachten en ideeën bundelt om tot een zo breed mogelijk gedragen schoolbeleid te komen. Toch zijn we niet opgezet met dit ontwerp van decreet. Vele vragen zijn onopgelost gebleven en vele vaststellingen die we hebben gedaan, staan haaks op onze opvattingen over participatie.

Ik stel vast dat er een botsing is tussen een wetenschappelijke studie en een enquête die vandaag verschenen zou zijn. Dat bewijst de ontwaarding van de bronnen waarop we in de moderne wereld kunnen steunen, die ook erg is voor de politieke wereld. Tijdens de voorbereiding heb ik me altijd gehouden aan de wetenschappelijke studies die door de minister werden aangeboden.

Een fundamentele vraag die wij, maar wij niet alleen, ons stelden, was en is wie er eigenlijk om dit ontwerp van decreet heeft gevraagd. Die vraag was ook te horen tijdens de hoorzittingen. In de commissie heb ik uitgebreid gebruik gemaakt van de wetenschappelijke studie en ik heb ze als waarborg beschouwd. Zo ben ik tot vaststellingen gekomen die ik uitvoerig heb gestaafd met cijfers en procenten. Daar zal ik nu echter geen gebruik van maken, want dat zou ons al te ver leiden. Wel wil ik ingaan op enkele belangrijke dingen die ik eruit heb geleerd.

Ouders zijn uitermate tevreden over de scholen. Ze ervaren slechts een kleine noodzaak tot participatie en liggen niet wakker van formele participatie. De heer Van Baelen leverde een heel belangrij-

ke bijdrage over formele en informele participatie. Veel ouders kunnen de formele participatie trouwens niet aan, maar ze nemen wel in heel belangrijke mate – voor meer dan 80 procent – deel aan de informele participatie. Ouders vragen in eerste instantie geen uitbreiding van de inspraakmogelijkheden, maar wel een krachtdadige houding van de school tegenover de huidige maatschappelijke problemen. Ook bij leerkrachten leeft de vraag naar formele participatie slechts weinig. Uit de studie blijkt dat de leerlingen evenmin laaiend enthousiast zijn, wel integendeel.

Uitgaande van deze wetenschappelijke gegevens, stellen we ons vragen. Wie was vragende partij voor een nieuwe participatieregeling? Zal de uitgetekende structuur bijdragen tot een verbeterde participatiecultuur? Zijn er geen andere mogelijkheden om tot een optimale participatie te komen?

We zijn niet opgezet met dit ontwerp van decreet. In onze ogen gaat het nog steeds over een ze-verhaal in plaats van om een we-verhaal. Heel wat scholen zijn erin geslaagd om heel geëngageerde mensen in te schakelen in de inspraakstructuren. Goedwerkende structuren die in de scholen bestaan, kunnen niet worden verdrongen door decretaal opgelegde organen. We hebben bezwaren bij initiatieven die niet van onderuit zijn gegroeid, maar van bovenaf werden opgelegd. Er kan pas sprake zijn van echte participatie als de vraag vanuit de basis vertrekt. Met dit ontwerp van decreet wordt participatie opgelegd van bovenuit. Een teveel aan verplichtingen hypothekeert de uitvoering ervan en maakt die onwerkbaar.

We zijn niet opgezet met het ontwerp van decreet omdat een overacting, een teveel aan inspraakorganen zoals de schoolraad, de pedagogische raad, de ouderraad, de leerlingenraad, het medezeggenschapscollege, de bemiddelingscommissie, het expertisecentrum, de vakwerkgroepen, de vriendenkringen en de syndicale organen, voor veel verwarring zorgen en vaak contraproductief werken. Uit te veel verschillende geledingen vertrekken te veel adviezen. Die kunnen niet doeltreffend worden verwerkt, niet worden opgevolgd, niet worden geëvalueerd. De betrokkenen zien het nut van hun werk niet in en haken af. We vragen ons af of dit ontwerp van decreet wel zoveel sterker en beter is dan wat er nu bestaat. Was het niet veel beter geweest om de bestaande participatieraden in het gesubsidieerd onderwijs en het functioneren van schoolraden in het gemeenschapsonderwijs op een ernstige wijze bij te schaven, te optimaliseren en richtinggevend gestalte te geven?

Librecht

Mevrouw de minister, omdat we samen met zovelen in de onderwijswereld ervaren dat de structuren en procedures opgelegd in dit decreet te sterk geformaliseerd, te disfunctioneel, te omslachtig, te werkdrukverhogend, te confronterend en te weinig aanzettend tot samenwerken zijn, kunnen we niet akkoord gaan met dit decreet en zullen we tegenstemmen. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke (*Op de tribune*) : Dames en heren, na een lange lijdensweg in de commissie voor Onderwijs kan het Vlaams Parlement zich eindelijk uitspreken over het ontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad. Het ontwerp van decreet heeft aanvankelijk inderdaad heel wat kritiek gekregen, maar de commotie in het veld is duidelijk geluwd na de ingrijpende bijsturing via de amendementen van de meerderheid. Mijnheer Martens, ofwel doen we iets aan participatie ofwel niet. Als de overheid participatie toelaat, moet ze structuren maken en opleggen. Met dat overlegmodel hebben we al heel wat extra welbevinden en welvaart gecreëerd.

Sp-a is van mening dat het ontwerp van decreet zoals het nu voorligt, weer een belangrijke stap voorwaarts is voor de inspraak van al wie bij het onderwijs betrokken is. Voortaan zullen immers alle scholen een schoolraad moeten oprichten, en deze raad om advies of overleg vragen over bepaalde beslissingen die ze willen nemen. Dit is geen aantasting van de vrijheid van onderwijs aangezien de uiteindelijke beslissingsmacht bij het schoolbestuur blijft liggen. Het schoolbestuur kan daarbij beslissen of het zelf rechtstreeks in gesprek treedt met de schoolraad of de directeur als gesprekspartner laat optreden. Door de amendementen van de meerderheid is de betrokkenheid van directies én de inrichtende machten in het samenspraakmodel in elk geval vergroot.

Grondwettelijk gezien zijn er dus geen bezwaren tegen het participatiemodel, maar is het ook echt nodig dat de overheid meer inspraak in alle Vlaamse scholen garandeert? Is dit goed onderwijsbeleid? Wij zijn er in elk geval van overtuigd dat dit zo is. Alle betrokkenen bij de school over alles mee laten beslissen is niet nodig en wellicht zelfs niet wenselijk. Maar inspraak van leerkrachten, leerlingen en ouders over zaken waar zijzelf belang bij hebben, biedt duidelijk een meer-

waarde. Inspraak verhoogt dan niet alleen het democratisch gehalte van een school maar ook de effectiviteit. Wanneer ouders, leerlingen en leerkrachten inspraak hebben bij schoolaangelegenheden die hen rechtstreeks aanbelangen, leidt dit tot betere resultaten. Dat is wetenschappelijk vastgesteld. Leerkrachten inspraak geven over pedagogische aangelegenheden geeft meer kans op verbeteringen in de schoolpraktijk. Ouders meer betrekken bij het schoolbeleid leidt tot betere leerresultaten bij de leerlingen. Scholen hoeven ook echt niet bang te zijn voor inspraak van 'ondeskundigen'. Hoe meer de school zich openstelt voor de ouders, hoe meer ouders tevreden zijn en de school positief beoordelen. Inspraak en participatie op schoolniveau zijn dus een pluspunt voor het onderwijs.

De volgende vraag is dan of de overheid er goed aan doet om van bovenaf participatiestructuren op te leggen. Uit onderzoek blijkt immers dat participatie vooral te maken heeft met een schoolcultuur en niet met opgelegde raden. In een school die uit zichzelf reeds gekozen heeft voor een open participatiemodel, zal de opgelegde schoolraad niet zoveel uitmaken, hoewel ook die zeer participatieve scholen zeggen dat een formele participatiestructuur nuttig blijft voor het geval er problemen zouden opduiken. In ieder geval zijn verplichte inspraakstructuren belangrijk voor scholen die op dit moment nog helemaal nergens staan qua participatie. Zonder de wettelijke verplichting zouden veel scholen er wellicht nooit toe komen om hun leerkrachten, leerlingen en ouders inspraak te geven, terwijl daar toch behoefte aan is.

Een enquête van het onderwijsblad Klasse leert ons dat amper een op de drie leerkrachten vindt dat hij of zij voldoende inspraak krijgt. Leerkrachten willen dus zeker meer betrokken worden. Bij de ouders beweert de meerderheid weliswaar niet genoeg tijd te hebben om deel te nemen aan de inspraakorganen op school.

Anderzijds wil de helft van de ouders wel meer inspraak over veiligheid, gezondheid en hygiëne van de kinderen en over de kosten van buitenschoolse activiteiten. Wat de inspraak in de schoolkosten betreft, zullen de schoolraden alleszins een belangrijke rol spelen. Er zal overleg moeten worden gepleegd met de schoolraad over de bijdrageregeling van de school. Zo kan een discussie worden gevoerd over de kosten die de school aan de ouders aanrekent. Dat zal scholen er wellicht toe aanzetten na te denken over bepaalde kosten en uit te zoeken hoe ze deze kosten kunnen drukken.

Van Nieuwkerke

Dit houdt echter ook een risico in. Het is immers niet ondenkbaar dat in sommige schoolraden de ouders instemmen met of aandringen op hoge kosten om op die manier het schoolpubliek elitair te houden. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Scholen moeten wel over de nodige autonomie beschikken om met de bijdrages van de ouders activiteiten te organiseren die het bereiken van de eindtermen verlevendigen. Dit moet echter binnen de perken blijven. Nu al blijkt dat er op dat vlak enorme verschillen zijn. De ene school houdt het bij een goedkope schoolreis, de andere organiseert naast die schoolreis, allerlei theater- en concertbezoeken en een dure meerdaagse schoolreis. Zo blijkt dat de prijs voor schooluitstappen in sommige lagere scholen oploopt tot 620 euro. Om grote verschillen tussen de bijdrageregelingen van scholen te vermijden, wil sp.a een maximumonderwijsprijs uitwerken.

Wij vinden de invoering van schoolraden in alle Vlaamse scholen een vooruitgang voor ons onderwijs. Dat wil echter niet zeggen dat het voor ons volstaat dat de overheid de scholen verplicht schoolraden op te richten. Die wettelijke participatiestructuren zijn slechts de vertrekbasis die hopelijk een verdere uitbreiding krijgen naar niet-wettelijke participatievormen op school. Want als de school eigen inspraak- en overlegorganen heeft, zal daar de echte participatie plaatsvinden.

Als de overheid de participatie echt ernstig neemt, dan moet ze ook een gericht stimuleringsbeleid voeren. Alle partners zullen immers ondersteuning nodig hebben. Die ondersteuning mag zich overigens niet beperken tot de participatie in de wettelijke structuren maar moet de algemene betrokkenheid van ouders, leerkrachten en leerlingen bij het schoolgebeuren verhogen. Dat wordt de taak van een expertisecentrum. Daarbij moet ook aandacht worden besteed aan laagopgeleide en allochtone ouders. Zij kennen de participatie- of schoolraad immers niet. Het zijn bijna uitsluitend ouders met een hoger diploma die in de raden zitten.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer Van Nieuwkerke, u zingt de lof van de participatie, en terecht, want we doen dat allemaal. Dat bevestigt dat we niet van mening verschillen over het belang van een participatiedecreet. Daarnaast zegt u dat er een stimuleringsbeleid moet worden gevoerd. Ook wij pleiten daarvoor. Daar zijn echter partners voor

nodig. U verwijst ter zake naar een expertisecentrum. Het verbaast me dat u niets zegt over de rol van het maatschappelijk middenveld, de ouderverenigingen en de vakbonden. Waarom vindt u als socialist dat de vakbonden hierin geen rol kunnen spelen ?

Daarnaast zou ik ook van u willen horen op welke punten u dit ontwerp van decreet beter vindt dan het vorige. U doet net alsof de participatie nu is uitgevonden. We zijn daar echter al 12 jaar mee bezig, op basis van een decreet en nog langer in de praktijk, voor er een decreet was.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer Martens, u hebt een verkeerde perceptie van het ontwerp. Ik heb ook tijdens de besprekingen gezegd dat ik vertrouwen heb in de vakbonden in de scholen, dat ze hun mensen naar de schoolraad zullen afvaardigen en erin zullen slagen hun mensen te positioneren. Het is niet nodig de vakbond te betuttelen en een vaste omschrijving op te stellen.

Daarnaast ben ik tegen monopolievorming door bepaalde vakbonden en scholen. We moeten ook kansen geven aan andere vakbonden om binnen te treden. Ik ben voorstander van een open participatiemodel in de breedste zin van het woord. Ik geloof daarin. (*Opmerkingen van de heer Luc Martens*)

Mijnheer Martens, in de welzijnssector is dit wel mogelijk ! Dit werkt bevruchtend, verrijkend, het verrijkt de persoon. Het is een goede zaak met andere gezindheden in contact te komen. Ik ben daar een voorstander van. Aangeven dat die vakbond daar wel binnen mag en een andere niet, daar doe ik niet aan mee !

Wat de evaluatie betreft, klopt het dat er meer structuur wordt gegeven aan het participatiemodel. Mijnheer Martens, u wilt een beleidsplan introduceren. Als men dat wil introduceren, dan is de kritiek daarop dat het zal leiden tot meer bureaucratie en betutteling. Wij bieden enkel de structuur aan. De invulling ervan gebeurt door de actoren ter plaatse.

De versnippering van de knowhow moet worden tegengegaan. We moeten erop toezien dat de ouderverenigingen de instrumenten hebben om op het veld te zorgen voor de nodige begeleiding. Dat is zeker nodig.

Tot slot zijn wij ook tevreden met de wijze waarop de Vlaamse Onderwijsraad als strategische adviesraad wordt omgevormd. Er is voldoende rekening

Van Nieuwkerke

gehouden met de specificiteit van de onderwijssector. Ook hier werd gestreefd naar een open en constructief participatiemodel, waar het bereiken van een consensus via overleg tussen en met alle betrokkenen de kern vormt. Zo hebben we bijvoorbeeld de mogelijkheid van koepels en vakorganisaties behouden om op eigen initiatief in de Vlaamse Onderwijsraad onderling overleg te plegen en overleg met de overheid in te roepen.

Elkeen die betrokken is bij de opvoeding van onze kinderen, moet zo actief mogelijk zijn of haar stem kunnen laten horen, op alle niveaus. We zijn ervan overtuigd dat dit ontwerp de kwaliteit van ons onderwijs zal verbeteren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren van de regering, geachte collega's, ik heb vier zinnen opgeschreven. Een van de interessantste discussies over de school en het onderwijs op dit ogenblik gaat over de relatie tussen overheid en autonomie. De tendens is er een van meer en meer autonomie, ook al is de perceptie soms wat anders. Het verhaal van de participatie hoort daarbij. Leerlingen, ouders en leerkrachten krijgen van langsom meer een grotere rol toebedeeld.

Mijnheer Martens, ik hoor u graag bezig over de 'idiotes'. Maar ook een school op zich is geen 'idiotes'. Ook daar moeten verbanden worden gelegd en zullen participatie, inspraak en beslissingsrecht steeds belangrijker worden.

In de historiek van dit ontwerp van decreet is er ontzettend veel veranderd. Ik heb daarbij een positief en een negatief gevoel. Het is goed dat er wordt bijgestuurd, maar als er zoveel amendementen zijn bij dit ontwerp van decreet, wijst dat op een slechte inschatting van de inhoud. Er zijn evenwel ook veranderingen ten goede geweest. Er is vaak gezegd dat het decreet een conflictmodel introduceerde, maar dankzij de veranderingen zijn we tot een overlegmodel gekomen. Advies en overleg zijn nu de sleutelwoorden. In artikel 18 tot 21 zijn domeinen aangegeven waarover we moeten overleggen met de betrokkenen.

Gaat het over cultuur van de structuur of structuur van de cultuur ? Een structuur is geen garantie op zich voor participatie. Participatie is wellicht niemands bedoeling om een alles zaligmakende struc-

tuur op te richten. Het moet nog altijd worden waargemaakt op het terrein. Er zijn believers en non-believers. Zal de structuur een impuls geven aan de participatie of niet ? Mijnheer Martens, wij geloven van wel. In veel onderwijsmiddens is er al participatie en overleg, gelukkig maar. We denken dat deze structuur in een aantal gevallen waar dat nu nog niet gebeurt, stimulerend zal werken. Ik pleit niet voor een cultuur van de structuur maar voor een structuur van de cultuur, en een impuls van de participatiecultuur.

Bij participatie is ook de ondersteuning van de verschillende actoren belangrijk, de leerkrachten, de leerlingen en de ouders. Daarvoor moeten we voldoende oog hebben. We hebben het expertisecentrum gelanceerd. Het zal absoluut nodig zijn dat alle actoren hierin worden betrokken. Wie wil en kan participeren, moet voldoende worden ondersteund. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik wil ons amendement op artikel 98 toelichten. In het ontwerp van decreet staat dat de Vlaamse regering driejaarlijkse subsidie-enveloppes verdeelt aan ouderkoepelverenigingen. Daaraan zijn een paar voorwaarden verbonden. Eén van die voorwaarden is dat ten minste 100 ouderverenigingen uit ten minste 4 Vlaamse provincies aangesloten moeten zijn. De aansluiting van een ouderraad of oudervereniging blijkt uit de betaling van een financiële bijdrage. Vandaag worden ouders nooit verplicht om een financiële bijdrage te betalen om tot een oudervereniging of koepel toe te treden. Als die financiële bijdrage een voorwaarde wordt om te bewijzen dat er zoveel ouderverenigingen zijn, dan is dit ontwerp van decreet onuitvoerbaar.

Bovendien leggen we zo een drempel voor minder kapitaalkrachtige ouders om tot een oudervereniging toe te treden. Als we een financiële bijdrage eisen, dan plaatsen we een drempel. Het zijn precies de kansarme ouders die we moeten bereiken zodat ze op een volwaardige wijze kunnen participeren.

We hadden dit in een van onze amendementen in de commissie naar voren gebracht, maar het werd niet goedgekeurd. Het zat in een amendement op het volledige artikel. Ik vraag aan het parlement om alsnog dat ene zinnetje te wijzigen, waardoor de aansluiting ook bewezen kan worden door het voorleggen van documenten. De regering kan dan

Vanleenhove

zelf beslissen om welke documenten het moet gaan.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik zou gevoelig zijn voor de argumenten van de heer Vanleenhove als het zou gaan om een bijdrage van de ouders. Daarover gaat het in artikel 98 echter niet over. Er staat : 'De aansluiting van een ouderraad of oudervereniging bij de ouderkoepelvereniging blijkt uit de betaling van een financiële bijdrage.' Er staat nergens dat ouders een bijdrage moeten leveren, zoals u suggereert. Het kan perfect dat een oudervereniging het geld niet aan de ouders vraagt, maar op een andere manier verdient, zoals via het organiseren van pannenkoekenavond.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer Van Baelen, vandaag worden ouderverenigingen niet verplicht financieel bij te dragen aan de koepel. We voeren in dit decreet een regeling in waarbij de oudervereniging 5 euro of een ander bedrag moet betalen aan de ouderkoepelvereniging. Ik vind dat een gekke historie. Er zijn zoveel kleine scholen waar ouderverenigingen op een goede manier actief zijn zonder een frank te betalen aan de koepelvereniging. Waarom wordt deze drempel dan ingevoerd ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, er is lang gediscussieerd over dit ontwerp van decreet en er zijn ook goede wijzigingen aan aangebracht. Het was niet de bedoeling van het ontwerp om een conflictmodel te hanteren. We hebben de reacties ernstig genomen. We zijn opnieuw rond de tafel gaan zitten met alle betrokkenen, en we hebben geoordeeld dat een aantal wijzigingen nodig waren in de vorm van amendementen.

Dat heeft echter niet tot een grote mate van consensus geleid in de commissie. Zoals de heer Martens zei : 'Het water is veel te diep gebleven.' Dat heeft vooral te maken met een essentieel verschil in visie inzake participatie. Van het Vlaams Blok heb ik mijn twijfels, maar ik vermoed dat verder iedereen gewonnen is voor participatie. Er is echter een verschil in benadering. Voor de meerderheid is het belangrijk dat participatie groeit vanuit de basis. Iedereen moet betrokken kunnen worden.

Bij CD&V was er meer een betuttelende houding naar ouders, leerlingen en leerkrachten. De partij vindt dat het middenveld betrokken moet worden. Natuurlijk heeft het middenveld een rol te spelen in participatie, maar dan zeker niet alleen. Mensen die niet tot dat middenveld behoren, kunnen zich evenzeer geroepen voelen om een rol te spelen in de participatieorganen van de school.

Natuurlijk ben ik het eens dat het bij participatie vooral gaat om een cultuur en attitude, en niet in de eerste plaats om de structuur. Gelukkig zijn er heel veel scholen die die cultuur al in zich dragen. Structuren zeggen niet alles, maar zij zijn wel nodig voor scholen die tot op vandaag niet echt aan participatie hebben gewerkt.

Wij regelen zeker niet alles van bovenuit. Dat is een sterke overdrijving. Wij leggen een kader op aan de scholen, dat moet worden ingevuld in de scholen zelf. Studies over ouderparticipatie en leerlingenparticipatie bewijzen dat structuren niet alles kunnen oplossen, maar wel nodig zijn om een trend te zetten en een evolutie op gang te trekken. Cultuur en attitude zijn belangrijk, maar om alles in beweging te krijgen moet in de eerste plaats in structuren worden voorzien.

In dit decreet wordt dan ook aandacht geschonken aan de structuren, maar de geest van het decreet legt de nadruk op het belang van cultuur en attitude.

Heel wat onderwerpen zijn aan de orde geweest, en allemaal waren ze bij uitstek elementen van participatie. Wij hebben horen spreken over schoolreizen, de kosten op school en heel vaak over de planlast waaronder leerkrachten gebukt gaan. Verder is in het parlement voortdurend een discours gehouden voor meer autonomie. Ik ben voorstander van meer autonomie, maar binnen de school zelf. Als er veel autonomie aan de school wordt gegeven, moet er een grote betrokkenheid zijn van iedereen en dan zijn geëigende participatiekanalen nodig die vertrekken vanuit de nood van eenieder, eventueel gesteund door het middenveld. De vraag is waarom dit via verkiezingen zou moeten gaan, zoals de heer Martens stelt.

De directies weten immers best wie in de deelraden zitting moet hebben. Wij vinden dat mensen zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen om te stellen dat zij willen participeren. Dat is het belangrijkste.

Men heeft lang gediscussieerd over de plaats van de inrichtende macht in de schoolraad. Daaruit

Vanderpoorten

bleek dat er een conflict was. Er was een instemmingbevoegdheid ingeschreven. Als men het niet eens is in de schoolraad, of het wel eens is in de schoolraad maar de inrichtende macht volgt niet, moet er een ander voorstel komen. Dat was een omslachtige procedure. Wij hebben toen gesteld dat de inrichtende macht niet in de schoolraad moet zitten omdat de schoolraad advies geeft aan de inrichtende macht, die uiteindelijk beslist. Men kan moeilijk zichzelf adviseren. Voor alles wat onderwerp is van overleg zijn wij voorstander van het samenspraakmodel. De inrichtende macht zit mee aan tafel met de schoolraad en daar wordt de dialoog gevoerd. Dat is een van de belangrijkste peilers van het participatiemodel. Men moet proberen samen tot een consensus te komen, zoniet blijft de inrichtende macht verantwoordelijk om een beslissing te nemen.

Dit decreet legt de verantwoordelijkheid bij de schoolraad, de inrichtende macht, maar voor heel veel onderwerpen wordt samen aan tafel gezeten om tot een consensus te komen. Het is dus geen conflictmodel, maar een samenspraakmodel. Ik betreur het dat sommigen de term conflictmodel blijven hanteren. Dat is een vorm van desinformatie. Een van de redenen voor demotivatie van de leden van de huidige participatieraden is het gebrek aan respons over een gegeven advies vanwege de inrichtende machten. Zij wisten niet wat met het advies gebeurde en kregen daarover geen motivatie. Als ze advies verstrekten aan de inrichtende machten, kwam er vaak geen antwoord. Vaak wisten ze niet wat er met de adviezen gebeurde, en vaak kregen ze geen uitleg waarom ze niet werden gevolgd. Dat zal dankzij dit participatiemodel tot het verleden behoren.

Sommigen vinden dat er te veel deelraden zijn. Ik ben ervan overtuigd dat de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad in veel gevallen een meerwaarde zullen opleveren. Leerkrachten moeten over een brede waaier van onderwerpen mee beslissen. Als ouders en leerlingen mee rond de tafel gaan zitten om met de leerkrachten en de directie te overleggen, zal dat bijvoorbeeld leiden tot een vermindering van de kosten voor schoolreizen. Een debat zal ervoor zorgen dat er een oplossing uit de bus komt. Als de leerkrachten geen pedagogische raad willen, dan moeten ze die ook niet oprichten. Er worden slechts verkiezingen voor een pedagogische raad georganiseerd als 10 percent van de leerkrachten erom vraagt. Scholen waar de participatie al goed is georganiseerd, zullen in uitvoering van dit decreet niet veel moeten wijzigen.

Ik heb hier niet veel gehoord over de samenstelling van de Vlaamse Onderwijsraad. De Vlaamse Onderwijsraad zal worden herschikt, en dat soort wijzigingen ligt altijd gevoelig. Sommigen zullen plaats moeten ruimen voor anderen. Het is volgens ons een absolute meerwaarde als mensen die nog actief zijn, worden opgenomen in de Vlaamse Onderwijsraad. Daarom geven we de directies een plaats in de algemene raad van de VLOR.

Ik sluit af. Dit is een heel belangrijk decreet, want het zal ervoor zorgen dat iedereen die iets met de school heeft te maken meer zal worden betrokken bij de werking, en het zal ook de democratische cultuur in alle scholen bevorderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : De minister heeft haar standpunt kernachtig bevestigd. Er zijn inderdaad heel wat wijzigingen aangebracht. We stellen evenwel vragen bij de gehanteerde methode. Dit alles vraagt om een tweede lezing. Er zijn immers evenveel amendementen als artikelen. Er werden bij wijze van spreken op de hoek van de cafétafel amendementen geschreven, met alle gevolgen van dien. Dat is een slechte manier van werken. Soms heb ik de indruk dat er een strategie achter schuilt. Men introduceert een verregaand voorstel, om achteraf een tussenpositie in te nemen. Zo heeft de heer De Gucht op een bepaald ogenblik geprobeerd om in te breken in de raden van bestuur en de inrichtende machten, om naderhand gas terug te nemen. Het eindresultaat is wel dat hij ten dele, en enigszins gemaskeerd, tegenover de inrichtende machten en directies de zaken van bovenaf in handen neemt.

Onze visie verschilt. In onze gesprekken met de minister hebben we geprobeerd om een consensus te bereiken. We hebben toen gewezen op twee zeer belangrijke verschilpunten. Wij vinden dat men op centraal niveau zich moet beperken tot de uitbouw van de essentiële structuren. Er was geen meningsverschil over het feit dat er een schoolraad moet komen. De vraag was enkel of ook van bovenaf die bijkomende structuren moeten worden opgelegd, dan wel of de inrichtende macht daartoe zelf de vrijheid moet krijgen.

Mevrouw de minister, u beweert dat u vanuit de basis vertrekt. Ik blijf erbij dat uw systeem in essentie een getrap systeem is.

Een tweede belangrijk geschilpunt betreft het belang van het middenveld. Dit heeft niets met betut-

Martens

teling te maken. Dit heeft alles te maken met een visie op mensen die in samenspraak met anderen te werk gaan. Dit is waar de heer Van Nieuwkerke voor pleit wanneer hij aandacht vraagt voor een aantal groepen die een rol kunnen spelen.

Wat doet u eigenlijk voor het schoolopbouwwerk? Welke inspanningen hebt u geleverd? Over welke financiële middelen kunnen ze beschikken? Wat hebt u voor de ouderverenigingen gedaan? Welke ruimte hebt u de vakbonden geboden om de personeelsleden te coachen? Het gaat hier niet om betutteling, maar om het innemen van posities van waaruit het werk goed kan worden verricht. Het water blijkt nog te diep.

U verwacht alles van een expertisecentrum en van steunpunten.

De voorzitter : Mijnheer Martens, mag ik u vragen niet alles te herhalen wat u daarnet al hebt gezegd?

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, ik val niet in herhaling. Ik vraag enkel hoeveel steunpunten zijn opgericht terwijl de mensen op het terrein aan hun lot worden overgelaten.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord? (Neen)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

TITEL I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– Aangenomen.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° basisonderwijs : het gewoon en buitengewoon basisonderwijs ;
- 2° CLB : een centrum voor leerlingenbegeleiding bedoeld in het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding ;
- 3° departement : de bevoegde dienst of ambtenaar van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;
- 4° directeur : een directeur van een basisschool, van een secundaire school, van een centrum voor volwassenenonderwijs of van een instelling voor deeltijds kunstonderwijs of een coördinator van een centrum voor basiseducatie ;
- 5° effectief tewerkgesteld : belast met een opdracht in de zin van artikel 3, 12°, van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, respectievelijk artikel 5, 13°, van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs ;
- 6° inrichtende macht : de inrichtende macht bedoeld in artikel 24, § 4, van de Grondwet. In het basisonderwijs wordt hiermee het schoolbestuur bedoeld. Indien de inrichtende macht aan de directeur bepaalde bevoegdheden delegeert dan wordt, voor wat deze bevoegdheden betreft, onder het begrip "inrichtende macht" de directeur verstaan ;
- 7° leerling : de regelmatige leerling die in aanmerking komt voor financiering of subsidiëring ;
- 8° leerlingenkoepelverenigingen : de verenigingen omschreven in het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen ;
- 9° lokaal comité : het lokaal overlegorgaan of onderhandelingsorgaan bevoegd voor arbeidsvoorwaarden en personeelsaangelegenheden ;

Voorzitter

- 10° ouders : de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in rechte of in feite de leerling onder hun bewaring hebben ;
- 11° ouderkoepelverenigingen : de verenigingen omschreven in het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van ouderverenigingen en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren ;
- 12° pedagogisch project : het geheel van de fundamentele uitgangspunten dat door een inrichtende macht voor een school en haar werking wordt bepaald ;
- 13° pedagogische raad : een door en uit het personeel van een school gekozen adviesorgaan, bevoegd voor pedagogische aangelegenheden ;
- 14° personeel/personeelsleden : het personeel/de personeelsleden bedoeld in artikel 2 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, dan wel artikel 4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs. De directeur wordt niet onder deze term begrepen ;
- 15° regering : de Vlaamse regering ;
- 16° representatieve vakorganisatie : een personeelsvereniging van het onderwijs aangesloten bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie ;
- 17° school : een pedagogisch geheel, waar onderwijs georganiseerd wordt en dat onder leiding staat van een directeur ;
- 18° schoolgemeenschap : de totaliteit van de inrichtende macht, de directeur, het personeel, de leerlingen en hun ouders en de leden van de lokale gemeenschap betrokken bij de werking van de school ;
- 19° schoolreglement : het document waarin de verhouding tussen inrichtende macht, ouders en leerlingen wordt geregeld en dat ten minste de orde- en tuchtregeling, de examenregeling en de interne beroepsprocedures omvat ;
- 20° secundair onderwijs : het gewoon voltijds secundair onderwijs, het buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs ;
- 21° SERV : de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ;
- 22° student : de regelmatige student, ingeschreven in een universiteit of hogeschool ;
- 23° VLOR : de Vlaamse Onderwijsraad.

– *Aangenomen.*

TITEL II

Participatie op school

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

AFDELING 1

Toepassingsgebied

Artikel 3

Dit hoofdstuk is van toepassing op het basis- en secundair onderwijs, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de scholen van type 5.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Beginselen inzake participatief bestuur

Artikel 4

De schoolgemeenschap heeft de maatschappelijke opdracht om :

1° de organisatie en de werking van de participatieorganen te bevorderen en te ondersteunen ;

2° bij te dragen aan de ontwikkeling van een participatief schoolklimaat.

Voorzitter

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Participatierechten versterken het draagvlak van de scholen en garanderen de samenwerking van de onderwijsbetrokkenen bij het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten van de scholen.

Bij de ontwikkeling van een participatief schoolklimaat wordt te allen tijde rekening gehouden met de draagkracht en de mogelijkheden van de leerlingen.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

De uitoefening van de participatierechten doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de inrichtende macht, respectievelijk de directeur voor genomen beslissingen.

De uitoefening van de participatierechten kan niet raken aan de vrijheid van de inrichtende macht om een eigen pedagogisch project te ontwikkelen.

De uitoefening van de participatierechten heeft geen betrekking op de arbeidsvoorwaarden waarover het lokaal comité zich uitspreekt.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

De schoolraad

AFDELING 1

Toepassingsgebied

Artikel 7

Dit hoofdstuk is van toepassing op het basis- en secundair onderwijs, gesubsidieerd door de Vlaamse

Gemeenschap, met uitzondering van de scholen van type 5.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Oprichting

Artikel 8

§ 1. In iedere school wordt een schoolraad opgericht.

§ 2. De verplichting tot oprichting van een schoolraad geldt niet voor een inrichtende macht die voor tenminste twee derden is samengesteld uit rechtstreeks gekozen vertegenwoordigers van personeel en van ouders. Er bestaat een billijk evenwicht tussen de vertegenwoordigers van personeel en van ouders. Dit evenwicht is gewaarborgd indien beide geledingen evenveel stemmen hebben of indien het aantal stemmen van de grootste geleding kleiner is dan de helft van het totaal aantal stemmen binnen de schoolraad.

In het secundair onderwijs geldt als bijkomende voorwaarde dat vertegenwoordigers van de leerlingenraad met raadgevende stem betrokken wordt bij de beslissingen inzake de in artikel 19 en 21 bedoelde aangelegenheden. Het aantal vertegenwoordigers van de leerlingen is ten minste gelijk aan dat van de vertegenwoordigers van de ouders.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Inrichtende machten kunnen één schoolraad oprichten voor verscheidene scholen waarvan de vestigingen gelegen zijn in dezelfde gemeente of binnen een straal van twee kilometer. Als voorwaarde geldt dat alle betrokken scholen behoren tot ofwel het basisonderwijs, ofwel het secundair onderwijs.

De regeling geldt voor de duur van het mandaat van de schoolraad.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 3

Samenstelling

ONDERAFDELING 1

Geledingen

Artikel 10

§ 1. De schoolraad wordt in het basisonderwijs samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende geledingen :

- 1° de ouders ;
- 2° het personeel ;
- 3° de lokale gemeenschap.

De schoolraad wordt in het secundair onderwijs samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende geledingen :

- 1° de ouders ;
- 2° het personeel ;
- 3° de leerlingen. In het buitengewoon onderwijs oordeelt de inrichtende macht in overleg met de pedagogische raad over de opportuniteit van de opname van één of meer leerlingen in de schoolraad, rekening houdend met de mogelijkheden en de draagkracht van de leerlingen. Wanneer de school de opleidingsvorm 4 aanbiedt, is de opname van één of meer leerlingen verplicht ;
- 4° de lokale gemeenschap.

§ 2. De schoolraad legt een gelijk aantal leden per geleding vast. Dit aantal bedraagt ten minste twee en ten hoogste vijf. Bij de oprichting van de schoolraad telt elke geleding drie leden.

§ 3. Indien een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt, is de schoolraad desalniettemin regelmatig samengesteld, voor zover de bij of krachtens dit decreet voorziene stappen met het oog op de samenstelling van de schoolraad zijn ondernomen.

§ 4. De inrichtende macht kan waarborgen uitwerken opdat geledingen uit verschillende vestigingsplaatsen of – in het geval bedoeld onder artikel 9 – verschillende scholen in de schoolraad zouden worden vertegenwoordigd.

§ 5. De directeur woont de vergaderingen van de schoolraad van rechtswege bij met raadgevende stem.

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De schoolraad bepaalt in het huishoudelijk reglement de wijze waarop het mandaat wordt beëindigd.

Bij ontstentenis van de in het eerste lid bedoelde regeling gelden volgende beëindigingswijzen :

- 1° het personeel in de schoolraad beëindigt van rechtswege zijn mandaat wanneer het niet langer effectief tewerkgesteld is in de school ;
- 2° de leerlingen in de schoolraad beëindigen van rechtswege hun mandaat wanneer ze de school verlaten hebben ;
- 3° de ouders in de schoolraad beëindigen van rechtswege hun mandaat wanneer al hun kinderen de school verlaten hebben.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 2

Wijze van samenstelling

Artikel 12

§ 1. De geledingen in de schoolraad worden samengesteld, als volgt :

- 1° de oudergeleding in de schoolraad bestaat uit leden, rechtstreeks verkozen door en uit de ouders van de leerlingen ;
- 2° de personeelsgeleding in de schoolraad bestaat uit leden, rechtstreeks verkozen door en uit de personeelsleden die effectief tewerkgesteld zijn in de school ;

Voorzitter

3° in voorkomend geval bestaat de leerlingengeleding in de schoolraad uit leden, rechtstreeks verkozen door en uit de regelmatige leerlingen.

De in het eerste lid bedoelde verkiezing geschiedt bij geheime stemming. De stemming is verplicht voor het personeel.

De inrichtende macht bepaalt de nadere regelen inzake de verkiezingsprocedure. Deze procedure waarborgt ten minste de verkiezing, desgevallend tussentijds, van een redelijk aantal plaatsvervangers voor de effectieve vertegenwoordigers van het personeel, de leerlingen en de ouders.

§ 2. Indien een pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad bestaat, wordt de betrokken geleiding in de schoolraad in afwijking van § 1 uitsluitend samengesteld uit afgevaardigden, aangeduid door en uit deze raad. De betrokken raad kan er evenwel voor opteren om geen gebruik te maken van deze bepaling, in welk geval toch een rechtstreekse verkiezing plaatsvindt.

De pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad kan bepalen wanneer deze aanduiding wordt hernieuwd.

§ 3. In het buitengewoon secundair onderwijs duidt de inrichtende macht in overleg met de pedagogische raad, in afwijking van de bepalingen van § 1 en § 2, de leerlingengeleding in de schoolraad aan.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

Onverwijld na hun aanduiding coöpteren de vertegenwoordigers van het personeel, de leerlingen en de ouders bij consensus de vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De schoolraad wordt om de vier jaar opnieuw samengesteld.

Bij beëindiging van een begonnen mandaat wordt het mandaat volgemaakt door een plaatsvervanger,

op de wijze vastgelegd in het huishoudelijk reglement.

Bij fusie of opslorping wordt een nieuwe schoolraad samengesteld door en uit de betrokken schoolraden. De nieuwe schoolraad voltooit de lopende termijn van vier jaar.

– *Aangenomen.*

AFDELING 4

Bevoegdheden

ONDERAFDELING 1

Rechten en plichten inzake informatie en communicatie

Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de in artikel 18, § 1, laatste lid, 19 en 21 bedoelde aangelegenheden :

1° een algemeen informatierecht ;

2° het recht op eigen verzoek of op vraag te worden gehoord.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

Elke inrichtende macht treedt ten aanzien van personeel, ouders en leerlingen op als bestuursinstantie voor wat betreft de toepassing van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur.

– *Aangenomen.*

Artikel 17

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Voorzitter*– Aangenomen.*

ONDERAFDELING 2

Adviesbevoegdheid

SECTIE 1

Facultatief advies

Artikel 18

§ 1. De schoolraad kan aan de inrichtende macht uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden die personeel, leerlingen of ouders aanbelangen.

Het schriftelijk advies kan betrekking hebben op een in artikel 19 of 21 bedoelde aangelegenheid. De inrichtende macht brengt in dat geval binnen de dertig dagen een met redenen omklede reactie uit in de vorm van een voorstel.

§ 2. De schoolraad kan aan de directeur uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over de algemene organisatie en werking van de school. De directeur brengt na ontvangst van een schriftelijk advies binnen de dertig dagen een met redenen omklede reactie uit in de vorm van een voorstel.

– Aangenomen.

SECTIE 2

Verplicht advies

Artikel 19

De inrichtende macht vraagt de schoolraad advies over elk ontwerp van beslissing inzake :

- 1° de bepaling van het profiel van de directeur ;
- 2° het studieaanbod ;
- 3° het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere inrichtende machten en met externe instanties ;

4° de opstapplaatsen en de busbegeleiding in het kader van het door de inrichtende macht aangeboden vervoer ;

5° de vaststelling van het nascholingsbeleid ;

6° het beleid inzake experimenten en projecten.

– Aangenomen.

Artikel 20

§ 1. Het advies wordt schriftelijk of mondeling uitgebracht en is gemotiveerd.

De inrichtende macht kan slechts op gemotiveerde wijze afwijken van het advies van de schoolraad. Deze motivering wordt binnen een termijn van dertig kalenderdagen meegedeeld aan de schoolraad. De termijn gaat in de dag na deze waarop de beslissing van de inrichtende macht wordt genomen.

§ 2. Wanneer een advies niet wordt gegeven binnen een termijn van 21 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van de adviesaanvraag, wordt het advies geacht gegeven te zijn.

De in het eerste lid bedoelde termijn wordt geschorst tijdens de herfst-, kerst-, krokus- en paasvakantie en tijdens de periode van 6 juli tot en met 15 augustus.

– Aangenomen.

ONDERAFDELING 3

Overleg

Artikel 21

De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over :

- 1° het opstellen of wijzigen van volgende regelingen :
  - a) het schoolreglement ;
  - b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze

Voorzitter

regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement ;

c) het schoolwerkplan ;

d) het beleidsplan of het beleidscontract dat de samenwerking regelt tussen de school en het CLB ;

2° elk ontwerp van beslissing inzake :

a) de jaarplanning van extra muros-activiteiten en parascolaire activiteiten ;

b) de infrastructuurwerken die niet onder het toepassingsgebied vallen van artikel 17, § 2, 1°, a) en c), van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten ;

c) de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar en punten ;

d) het welzijns- en veiligheidsbeleid van de school ;

e) de duur van de stageactiviteiten van de leerlingen en het tijdstip waarop zij worden georganiseerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

Dit overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van inrichtende macht en schoolraad.

Het overleg leidt tot een akkoord of niet-akkoord tussen de inrichtende macht en de schoolraad.

Een akkoord wordt uitgevoerd door de inrichtende macht.

In geval van niet-akkoord neemt de inrichtende macht een eindbeslissing.

– *Aangenomen.*

AFDELING 5

De werking van de schoolraad

ONDERAFDELING 1

Interne werking

Artikel 23

De werking van de schoolraad wordt geregeld in een huishoudelijk reglement, dat ten minste bepaalt :

1° de wijze van bijeenroeping ;

2° de wijze van besluitvorming, inzonderheid de aanwezigheidsquota en de stemverhoudingen ;

3° het aantal mandaten per geleding ;

4° de wijze waarop de in artikel 17 bedoelde communicatie- en informatieplicht gerealiseerd wordt.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

De schoolraad duidt de voorzitter van de raad aan. De voorzitter kan buiten de leden van de raad worden aangeduid, in welk geval hij niet stemgerechtigd is. De directeur noch een lid van de inrichtende macht kunnen als voorzitter worden aangeduid.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

De schoolraad streeft bij het vastleggen van het huishoudelijk reglement en bij het aanduiden van de voorzitter consensus na. Indien geen consensus wordt bereikt, wordt beslist bij gewone meerderheid.

– *Aangenomen.*

Voorzitter**ONDERAFDELING 2**

Relaties met de directeur en de inrichtende macht

Artikel 26

De leden van de schoolraad onderschrijven het pedagogisch project van de school.

– *Aangenomen.*

Artikel 27

De directeur, de inrichtende macht en de schoolraad bepalen in een overeenkomst de procedureregels die bij het uitoefenen van de participatierechten in acht moeten worden genomen. Inzonderheid wordt het vergaderritme bepaald evenals de wijze waarop de mededeling verzekerd wordt van de verslagen van de schoolraad, de pedagogische raad, de leerlingenraad en/of de ouderraad.

De overeenkomst kan bijkomende rechten en bevoegdheden aan de schoolraad toekennen. Adviesbevoegdheid kan in overlegbevoegdheid worden omgezet.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

Indien de inrichtende macht bevoegdheden opdraagt aan de directeur, waakt hij erover dat deze voldoende gemandateerd is om in de verhouding tot de schoolraad autonoom te kunnen optreden.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

De inrichtende macht verstrekt de schoolraad de nodige infrastructurele ondersteuning.

Op verzoek van de schoolraad voorziet de inrichtende macht tevens in de nodige administratieve ondersteuning.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 3

Relaties met het lokaal comité

Artikel 30

Wanneer een ontwerpbeslissing betrekking heeft op de in artikel 19 en 21 bedoelde aangelegenheden, wordt de ontwerpbeslissing eerst ter advies of overleg voorgelegd aan de schoolraad. Zij wordt vervolgens onderhandeld binnen het lokaal comité, voor wat betreft de grondregelen ter zake van het administratief statuut, met inbegrip van de vakantie- en verlofregeling, de bezoldigingsregeling, de betrekkingen met de vakorganisaties en de inrichtende machten, de organisatie van de sociale diensten of de verordeningsbepalingen, algemene maatregelen van inwendige orde en algemene richtlijnen met het oog op de latere vaststelling van de personeelsformatie of inzake arbeidsduur en organisatie van het werk.

De door de schoolraad uitgeoefende advies- en overlegrechten hebben geen betrekking op de arbeidsvoorwaarden waarover het lokaal comité zich uitsprekt.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 4

Bescherming van afgevaardigden

Artikel 31

Personeelsleden en leerlingen die deel uitmaken van de schoolraad kunnen voor de meningen geuit in de uitoefening van hun mandaat geen tuchtsancties oplopen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 6

Geschillen

Artikel 32

§ 1. Tijdens de besluitvormingsprocedures over aangelegenheden bedoeld in artikel 19 en 21, kan

Voorzitter

een bemiddelingscommissie op vraag van hetzij de inrichtende macht hetzij de schoolraad optreden.

Een bemiddelingscommissie is samengesteld uit drie personen. De inrichtende macht en de schoolraad duiden elk één persoon aan. Deze twee personen kiezen de derde persoon, die optreedt als voorzitter.

§ 2. In voorkomend geval wordt de in artikel 20, § 2, eerste lid, bedoelde termijn geschorst tijdens de bemiddelingsprocedure.

– *Aangenomen.*

Artikel 33

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur zoals bedoeld in artikel V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs XIII-Mozaïek.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Medezeggenschapscollege

Artikel 34

Dit hoofdstuk is van toepassing op het basis- en secundair onderwijs, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de scholen van type 5.

– *Aangenomen.*

Artikel 35

De schoolraden bij scholen die tot dezelfde scholengemeenschap behoren, organiseren in een over-

eenkomst een medezeggenschapscollege bij de scholengemeenschap.

– *Aangenomen.*

Artikel 36

Het medezeggenschapscollege wordt door de organen van de scholengemeenschap geraadpleegd over alle aangelegenheden die de vertegenwoordigde geledingen aanbelangen. Het medezeggenschapscollege heeft ten minste overlegbevoegdheid over de ordening van een rationeel onderwijsaanbod en het maken van afspraken over een objectieve leerlingeneriëntering en -begeleiding.

– *Aangenomen.*

Artikel 37

De overeenkomst geldt voor de duur van het mandaat van de betrokken schoolraden. Ze regelt de vertegenwoordiging van de verschillende schoolraden in het medezeggenschapscollege en regelt de wijze waarop de toegewezen bevoegdheden worden uitgeoefend.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad

AFDELING 1

Toepassingsgebied

Artikel 38

Dit hoofdstuk is van toepassing op het basis- en het secundair onderwijs gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de scholen van type 5.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 2

Pedagogische raad

ONDERAFDELING 1

Oprichting

Artikel 39

In elke school kan een pedagogische raad worden opgericht. De oprichting ervan is verplicht wanneer ten minste tien procent van het personeel erom vraagt, voor zover dit percentage ten minste drie personeelsleden betreft.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 2

Samenstelling

Artikel 40

De leden van de pedagogische raad worden verkozen door en uit het personeel dat effectief tewerkgesteld is op school. Ieder personeelslid kan zich verkiesbaar stellen en is kiesgerechtigd. De stemming is geheim en verplicht.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 3

Bescherming van afgevaardigden

Artikel 41

Het personeel dat deel uitmaakt van de pedagogische raad kunnen voor de meningen geuit in de uitoefening van hun mandaat geen tuchtsancties oplepen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Leerlingenraad

ONDERAFDELING 1

Oprichting

Artikel 42

§ 1. In elke secundaire school wordt een leerlingenraad opgericht.

Een inrichtende macht is niet gehouden tot de oprichting van een leerlingenraad :

1° wanneer het schoolreglement de betrokkenheid van leerlingen bij het schoolbeleid op andere wijzen verzekert, en

2° op voorwaarde dat niet om de oprichting van een leerlingenraad wordt verzocht door ten minste tien procent van de leerlingen, voor zover dit percentage ten minste drie leerlingen betreft.

De in het tweede lid, 1°, bedoelde alternatieve participatievormen worden voor de toepassing van dit decreet niet als leerlingenraden beschouwd.

§ 2. In elke lagere school kan een leerlingenraad opgericht worden. De oprichting is verplicht wanneer ten minste tien procent van de leerlingen van de leeftijdsgroep elf- tot dertienjarigen erom vragen, voor zover dit percentage ten minste drie leerlingen betreft.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 2

Samenstelling

Artikel 43

In het secundair onderwijs worden de leden van de leerlingenraad verkozen door en onder de leerlingen. Iedere leerling kan zich verkiesbaar stellen en is stemgerechtigd. De stemming is geheim en verplicht. Het schoolreglement bepaalt hoe een leerlingenraad in het lager onderwijs desgevallend wordt samengesteld.

Voorzitter*– Aangenomen.*

AFDELING 5

Gemeenschappelijke bepalingen

ONDERAFDELING 3

Bescherming van afgevaardigden

Artikel 44

Leerlingen die deel uitmaken van de leerlingenraad kunnen voor de meningen geuit in de uitoefening van hun mandaat geen tuchtsancties oplopen.

– Aangenomen.

AFDELING 4

Ouderraad

ONDERAFDELING 1

Oprichting

Artikel 45

In elke school kan een ouderraad worden opgericht. De oprichting ervan is verplicht wanneer ten minste tien procent van de ouders erom vraagt, voor zover dit percentage ten minste drie ouders betreft.

– Aangenomen.

ONDERAFDELING 2

Samenstelling

Artikel 46

De leden van de ouderraad worden verkozen door en uit de ouders. Iedere ouder kan zich verkiesbaar stellen en kan één stem uitbrengen. De stemming is geheim.

– Aangenomen.

ONDERAFDELING 1

Oprichting

Artikel 47

Een inrichtende macht kan een pedagogische raad, ouderraad en/of leerlingenraad oprichten op het niveau van de vestigingsplaats. Voor de toepassing van artikel 12, § 2, worden deze raden als respectievelijk één pedagogische, één ouderraad of één leerlingenraad beschouwd.

– Aangenomen.

ONDERAFDELING 2

Bevoegdheden

Artikel 48

De pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad die ten behoeve van hun werking informatie of inzage in een document wensen, spreken daartoe hun vertegenwoordiging in de schoolraad aan.

De pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad kunnen op vraag en ten behoeve van de schoolraad advies uitbrengen over de aangelegenheden bedoeld in artikel 18, 19, 21 en 36. Zij kunnen een advies op eigen initiatief uitbrengen, voor zover het buiten de bevoegdheid van de schoolraad valt en enkel betrekking heeft op respectievelijk personeel, leerlingen of ouders.

De pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad hebben over hun activiteiten en standpunten een informatie- en communicatieplicht ten behoeve van respectievelijk al het personeel, alle leerlingen en ouders.

– Aangenomen.

Voorzitter

ONDERAFDELING 3

Werking

Artikel 49

De werking van de pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad wordt geregeld in een huishoudelijk reglement.

– *Aangenomen.*

Artikel 50

De leerlingenraad en de ouderraad kunnen vragen dat de directie en/of één of meer personeelsleden aanwezig zijn bij de vergaderingen.

De pedagogische raad kan vragen dat de directeur aanwezig is bij de vergaderingen.

– *Aangenomen.*

Artikel 51

De inrichtende macht verstrekt de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad de nodige infrastructurele ondersteuning.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 4

Mandaten

Artikel 52

De pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad worden om de vier jaar opnieuw samengesteld.

Het personeel in de pedagogische raad beëindigt van rechtswege zijn mandaat wanneer het niet langer effectief tewerkgesteld is in de school. De leer-

lingen in de leerlingenraad beëindigen van rechtswege hun mandaat wanneer ze de school verlaten hebben. De ouders in de ouderraad beëindigen van rechtswege hun mandaat wanneer hun kinderen de school verlaten hebben.

Deze raden kan ten algemenen titel of in bijzondere gevallen afwijken van de beëindigingswijzen bedoeld in het tweede lid.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Wijzigingsbepalingen

AFDELING 1

Wijzigingen aan de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving

Artikel 53

Aan artikel 24, § 2, tweede lid, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving wordt een 12° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"12° – voor wat betreft het gesubsidieerd onderwijs : geen afbreuk doen aan de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 19 tot en met 22 van het decreet van [...] betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad. Deze voorwaarde sluit tevens in dat de directeur met betrekking tot de hem door de inrichtende macht gedelegeerde bevoegdheden die voorwerp uitmaken van advies of overleg, voldoende gemandateerd wordt om in de verhouding tot de schoolraad autonoom te kunnen optreden ;

– voor wat betreft het gemeenschapsonderwijs : de bevoegdheden van de schoolraad respecteren."

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 2

Wijzigingen aan het decreet basisonderwijs
van 25 februari 1997

Artikel 54

Aan artikel 37, § 3, van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs wordt een 8° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"8° de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld."

– *Aangenomen.*

Artikel 55

Aan artikel 68, § 1, van hetzelfde decreet wordt een 4° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"4° – voor wat betreft het gesubsidieerd onderwijs : geen afbreuk doen aan de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 19 tot en met 22 van het decreet van [...] betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad. Deze voorwaarde sluit tevens in dat de directeur met betrekking tot de hem door de inrichtende macht gedelegeerde bevoegdheden die voorwerp uitmaken van advies of overleg, voldoende gemandateerd wordt om in de verhouding tot de schoolraad autonoom te kunnen optreden ;

– voor wat betreft het gemeenschapsonderwijs : de bevoegdheden van de schoolraad respecteren."

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Wijzigingen aan het decreet van 13 juli 2001
betreffende het onderwijs XIII-Mozaïek

Artikel 56

Aan artikel V.25, eerste lid, van het decreet van 31 juli 2001 betreffende het onderwijs XIII-Mozaïek wordt een 3° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van [...] betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad."

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Overgangsmatregelen

Artikel 57

De mandaten in de participatieraden worden verlengd tot 31 maart 2005.

Openvallende mandaten worden ingevuld overeenkomstig het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Opheffings- en inwerkingtredingsbepalingen

Artikel 58

De volgende regelingen worden opgeheven :

Voorzitter

- 1° het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs, voor wat betreft het basis- en secundair onderwijs ;
- 2° het decreet van 30 maart 1999 houdende de leerlingenraden in het secundair onderwijs ;
- 3° het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1992 houdende de samenstelling en werking van de participatiecolleges zoals bedoeld in hoofdstuk VI van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 59

De bepalingen van deze titel treden als volgt in werking :

- 1° artikel 57 treedt in werking op de dag van de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad ;
- 2° de bepalingen van hoofdstuk I en IV en artikel 58, 2°, treden in werking op 1 september 2004 ;
- 3° de bepalingen van hoofdstuk II, III en V en artikel 58, 1° en 3°, treden in werking op 1 april 2005.

– *Aangenomen.*

TITEL III

Expertisecentrum

HOOFDSTUK I

Oprichting

Artikel 60

Er wordt een expertisecentrum opgericht dat overeenkomstig de bepalingen van artikel 63 een faciliterende rol vervult inzake participatie op scholen,

gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

Het expertisecentrum ontplooit een werking naar directeurs, personeel, leerlingen, ouders en leden van de lokale gemeenschap, betrokken bij de werking van de school.

Het expertisecentrum neemt de vorm aan van een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid en wordt georganiseerd door een Raad van Bestuur.

– *Aangenomen.*

Artikel 61

De Raad van Bestuur van het expertisecentrum bestaat uit evenveel vertegenwoordigers van :

- 1° het Gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten ;
- 2° de representatieve vakorganisaties ;
- 3° de leerlingkoepelverenigingen ;
- 4° de ouderkoepelverenigingen ;
- 5° vertegenwoordigers van doelgroepen en van organisaties van doelgroepen die weinig of niet worden bereikt door bestaande maatregelen inzake participatie. De regering duidt de doelgroepen en de organisaties van doelgroepen aan ;
- 6° deskundigen op het vlak van participatie, aangeduid door de regering.

– *Aangenomen.*

Artikel 62

De regering bepaalt de personeelsformatie van het expertisecentrum.

De personeelsformatie bestaat ten minste uit :

- 1° een coördinator ;
- 2° twee educatieve medewerkers ;
- 3° twee administratieve medewerkers.

Voorzitter

De personeelsleden worden in deze functies tewerkgesteld bij arbeidsovereenkomst in de zin van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Zij worden rechtstreeks betaald door de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Opdracht

Artikel 63

§ 1. Het expertisecentrum coördineert de uitbouw van een rationeel vormingsaanbod gericht op de implementatie van artikel 4 van dit decreet. Het centrum bepaalt daartoe welke vormingsinitiatieven in aanmerking komen voor subsidiëring.

De vormingsinitiatieven worden geselecteerd aan de hand van een kwaliteitshandvest, dat vastgelegd wordt door de regering. Het handvest omschrijft ten minste :

- 1° de wijze waarop de doelstelling en de implementeerbaarheid van het project worden geformuleerd ;
- 2° de relevantie van de projecten voor de onderscheiden onderwijsniveaus en voor specifieke doelgroepen ;
- 3° de expertise die op pedagogisch, organisatorisch en technisch vlak bij de aanbieders van een vormingsinitiatief aanwezig moet zijn.

Binnen de beschikbare vormingskredieten voorziet de regering in subsidie-enveloppes die jaarlijks aan vormingsinitiatieven kunnen worden toegekend. Op voorstel van het expertisecentrum kunnen driejaarlijkse enveloppes worden toegekend aan groot-schalige initiatieven.

De leerling- en ouderkoepelverenigingen kunnen bij het expertisecentrum geen eigen vormingsinitiatieven indienen.

De vormingsinitiatieven worden kosteloos aangeboden. De regering bepaalt de wijze waarop op de vormingsinitiatieven wordt ingetekend.

§ 2. Het expertisecentrum kan samenwerken met externe vormingsverstrekkers inzake de ontwikkeling van instrumenten en materialen die participatie op klas- en schoolniveau bevorderen.

Het expertisecentrum kan een bijdrage vragen voor deze instrumenten en materialen.

§ 3. Het expertisecentrum kan deelnemen aan experimenten ter bevordering van de participatie in het deeltijds kunstonderwijs, de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie, onder de door de regering bepaalde voorwaarden.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Financiering

Artikel 64

Binnen de beschikbare begrotingskredieten stelt de regering aan het expertisecentrum jaarlijks een enveloppe ter beschikking. De enveloppe omvat middelen voor personeels- en werkingsuitgaven.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Toezicht en evaluatie

Artikel 65

§ 1. De regering stelt ten minste tweejaarlijks, op grond van een consensus met het expertisecentrum, een richtlijn op waarin ten minste volgende aangelegenheden worden vastgelegd :

- 1° de rapportering door het expertisecentrum ;
- 2° de gedragsregels van het expertisecentrum ten aanzien van derden, inzonderheid de prijsontwikkeling van de in artikel 63, § 2, bedoelde instrumenten en materialen ;

Voorzitter

3° de maatregelen van algemeen, dan wel bijzonder toezicht bij niet-uitvoering van de taken of handelingen die bij of krachtens decreet of de richtlijn aan het expertisecentrum worden toevertrouwd.

§ 2. Op het einde van elk derde werkingsjaar wordt de doelmatigheid van het expertisecentrum geëvalueerd door een externe instantie.

Op basis van deze evaluatie en de actuele onderwijsnoden beslist de regering over de bestendiging van de werking van het expertisecentrum.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 66

De bepalingen van deze titel treden in werking op 1 september 2004.

– *Aangenomen.*

TITEL IV

De Vlaamse Onderwijsraad

HOOFDSTUK I

Strategische adviesraad

Artikel 67

§ 1. De VLOR is een strategische adviesraad met rechtspersoonlijkheid in de zin van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden.

Hij oefent zijn taken uit bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 2. De oprichting, taakomschrijving, samenstelling, organisatie en werking van de VLOR evenals de programmering en verslaggeving ervan, wordt geregeld door en krachtens de bepalingen van dit decreet en door artikel 7, 9 tot en met 12, 14, 15, 16, § 1, 17 en 19, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden.

§ 3. De VLOR treedt volledig in de rechten en plichten ten aanzien van de op de vooravond van de inwerkingtreding van deze titel bestaande Vlaamse Onderwijsraad.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Organen

Artikel 68

De VLOR bestaat uit :

1° een algemene raad, die in beginsel de in dit decreet omschreven advies- en overlegtaken waarneemt en door de algemene voorzitter wordt voorgezeten ;

2° vier deelraden zijnde een raad basisonderwijs, een raad secundair onderwijs, een raad hoger onderwijs en een raad levenslang en levensbreed leren, die onder de voorwaarden bepaald in het huishoudelijk reglement en voor het betrokken niveau advies- en overlegtaken kunnen waarnemen ;

3° een vast bureau, dat het bestuur van de VLOR waarneemt ;

4° een algemeen secretaris, die bestuurs- en vertegenwoordigingsbevoegd is voor handelingen van dagelijks bestuur en die de leiding waarneemt van het permanent secretariaat van de VLOR.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK III

Opdracht

AFDELING 1

Algemene bepaling

Artikel 69

De VLOR heeft de opdracht advies te verstrekken ten behoeve van de regering en van het Vlaams Parlement en overleg te organiseren tussen de verschillende geledingen van het onderwijsveld.

De VLOR hanteert bij het uitbrengen van een advies of bij het organiseren van een overleg onderwijskundige, pedagogische en maatschappelijke criteria en gaat de effecten van beleidsopties op leerlingen, cursisten en studenten na.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Decretale opdracht

ONDERAFDELING 1

Adviezen

Artikel 70

De regering is verplicht advies te vragen aan de VLOR over :

1° voorontwerpen van decreet over aangelegenheden bedoeld in artikel 24, § 5, van de Grondwet, met uitzondering van de decreten houdende bekrachtiging van eindtermen, decretale specifieke eindtermen en ontwikkelingsdoelen, de decreten houdende bekrachtiging van beroepsprofielen van de leraren en de decreten die jaarlijks de begroting regelen ;

2° bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsbrieven en beleidsnota's ;

3° ontwerpen van besluit houdende tijdelijke projecten van onderwijskundige aard.

Het Vlaams Parlement bepaalt de onderwijsaangelegenheden waarvoor het advies van de VLOR eveneens verplicht ingewonnen wordt.

De regering kan gemotiveerd afwijken van adviezen en informeert de VLOR hierover.

– *Aangenomen.*

Artikel 71

De VLOR kan uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over :

1° de hoofdlijnen van het beleid ;

2° maatschappelijke ontwikkelingen ;

3° ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de Staat of met andere Gemeenschappen en Gewesten, en over ontwerpen van Europese en internationale samenwerkingsakkoorden van strategisch belang.

– *Aangenomen.*

Artikel 72

§ 1. De verplichte adviezen worden verstrekt binnen een termijn van dertig dagen na de datum van de ontvangst van de adviesaanvraag. In geval van spoed die met redenen wordt omkleed, kan de regering de termijn inkorten zonder dat hij minder dan tien werkdagen mag bedragen.

§ 2. De adviezen op verzoek van het Vlaams Parlement worden verstrekt binnen de door het Vlaams Parlement gestelde termijn, die niet langer mag zijn dan dertig werkdagen.

§ 3. De adviezen van de VLOR zijn openbaar.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 73

Wanneer een ontwerpbeslissing betrekking heeft op de aangelegenheden bedoeld in artikel 70, eerste lid, 1°, wordt deze eerst aan de VLOR ter advisering voorgelegd. Behoudens inzake aangelegenheden betreffende het hoger onderwijs, wordt zij vervolgens onderhandeld binnen een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs voor wat betreft de grondregelen ter zake van het administratief statuut, met inbegrip van de vakantie- en verlofregeling, de bezoldigingsregeling, de betrekkingen met de vakorganisaties en de inrichtende machten, de organisatie van de sociale diensten of de verordeningsbepalingen, algemene maatregelen van inwendige orde en algemene richtlijnen met het oog op de latere vaststelling van de personeelsformatie of inzake arbeidsduur en organisatie van het werk.

Het advies van de VLOR heeft geen betrekking op de arbeidsvoorwaarden waarover de syndicale organen zich uitspreken.

Voor het hoger onderwijs wordt een ontwerpbeslissing na het advies van de VLOR voorgelegd aan het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 2

Overleg

Artikel 74

Binnen de VLOR vindt op vraag van de regering overleg plaats tussen de verschillende geledingen in het onderwijs met het oog op de implementatie van nieuwe beleidslijnen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Conventionele opdracht

Artikel 75

De regering en de VLOR leggen in de beleidsovereenkomst bedoeld in artikel 89 vast op welke wijze bijkomende opdrachten kunnen worden opgenomen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Samenstelling

AFDELING 1

Raden

ONDERAFDELING 1

Geledingen

Artikel 76

In de algemene raad zetelen :

1° vertegenwoordigers van :

- de instellingshoofden van het hoger onderwijs ;
- de inrichtende machten ;
- de directeurs van het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de CLB's ;
- het personeel ;
- de ouders van leerlingen ;
- de leerlingen van het secundair onderwijs ;
- de studenten ;

Voorzitter

2° afgevaardigden uit enerzijds sociaal-economische organisaties en anderzijds sociaal-culturele organisaties ;

3° ervaringsdeskundigen.

– *Aangenomen.*

Artikel 77

In de deelraad basisonderwijs zetelen :

1° afgevaardigden uit het basisonderwijs. Deze afgevaardigden bestaan uit vertegenwoordigers van :

- de inrichtende machten ;
- de directeurs ;
- het personeel ;
- de ouders ;

2° afgevaardigden uit de CLB's ;

3° afgevaardigden uit sociaal-economische organisaties en/of anderzijds sociaal-culturele organisaties ;

4° ervaringsdeskundigen.

In de deelraad secundair onderwijs zetelen :

1° afgevaardigden uit het secundair onderwijs. Deze afgevaardigden bestaan uit vertegenwoordigers van :

- de inrichtende machten ;
- de directeurs ;
- het personeel ;
- de ouders ;
- de leerlingen ;

2° afgevaardigden uit de CLB's ;

3° afgevaardigden uit enerzijds sociaal-economische organisaties en anderzijds sociaal-culturele organisaties ;

4° ervaringsdeskundigen.

In de deelraad levenslang en levensbreed leren zetelen :

1° afgevaardigden uit het deeltijds kunstonderwijs, de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie. Deze afgevaardigden bestaan uit vertegenwoordigers van :

- de inrichtende machten ;
- de directeurs van het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor volwassenenonderwijs en de coördinatoren van de centra voor basiseducatie ;
- het personeel ;
- de cursisten ;

2° afgevaardigden uit enerzijds sociaal-economische organisaties en anderzijds sociaal-culturele organisaties ;

3° ervaringsdeskundigen.

In de deelraad hoger onderwijs zetelen :

1° afgevaardigden uit de hogescholen en universiteiten. Deze afgevaardigden bestaan uit vertegenwoordigers van :

- de instellingshoofden ;
- het personeel ;
- de studenten ;

2° afgevaardigden uit enerzijds sociaal-economische organisaties en anderzijds sociaal-culturele organisaties.

– *Aangenomen.*

Artikel 78

De regering bepaalt de nadere samenstelling van de raden.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

ONDERAFDELING 2

Wijze van samenstelling

Artikel 79

De afvaardiging in de raden komt in beginsel tot stand door aanduiding. De vertegenwoordigers van directeurs worden rechtstreeks verkozen. In de algemene raad en de deelraden basisonderwijs, secundair onderwijs en levenslang en levensbreed leren worden telkens twee ervaringsdeskundigen gecoöpteerd.

Voor elke afgevaardigde wordt een plaatsvervanger aangesteld. De regering kan nadere regelen inzake de plaatsvervangende bepalingen.

– *Aangenomen.*

Artikel 80

De aanduiding van de afgevaardigden gebeurt als volgt :

- 1° de Vlaamse Hogescholenraad duidt de vertegenwoordigers van de instellingshoofden van de hogescholen aan ;
- 2° de Vlaamse Interuniversitaire Raad duidt de vertegenwoordigers van de instellingshoofden van de universiteiten aan ;
- 3° het Gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten duiden de vertegenwoordigers van de inrichtende machten aan ;
- 4° het Gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten duiden de vertegenwoordigers van de CLB's aan ;
- 5° de representatieve vakorganisaties duiden de vertegenwoordigers van het personeel aan ;
- 6° de leerlingenkoepelverenigingen duiden de vertegenwoordigers van leerlingen uit het secundair onderwijs aan ;
- 7° de studentenkoepelverenigingen duiden de vertegenwoordigers van studenten aan ;

8° de ouderkoepelverenigingen duiden de vertegenwoordigers van de ouders aan ;

9° de SERV duidt de afgevaardigden van sociaal-economische organisaties aan ;

10° de door de regering daartoe gemachtigde organisatie duidt de afgevaardigden van sociaal-culturele organisaties aan.

– *Aangenomen.*

Artikel 81

§ 1. Alle directeurs uit het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding kunnen zich kandidaat stellen voor de rechtstreekse verkiezing en zijn stemgerechtigd.

Alle directeurs kunnen hun stem uitbrengen voor één kandidaat voor de algemene raad en voor één kandidaat voor een deelraad. Zij stemmen op kandidaten uit het onderwijsniveau waar zij fungeren.

§ 2. De rechtstreekse verkiezing wordt georganiseerd voor zover per te begeven mandaat ten minste twee kandidaatstellingen zijn.

De verkiezing is rechtsgeldig indien ten minste één derde van de stemgerechtigden zijn stem heeft uitgebracht.

Indien niet aan de bepalingen van het eerste en tweede lid is voldaan, worden de vertegenwoordigers van de directeurs aangeduid door de daartoe door de regering gemachtigde organisaties.

§ 3. De regering werkt een verkiezingsprocedure uit.

Zij legt het kiesreglement vast, waarin de verschillende termijnen in de procedure worden vastgelegd, evenals de beginselen inzake kandidaatstelling, stemming, telling en bekendmaking.

Zij kan geen bijkomende voorwaarden inzake kiesbaarheid en kiesgerechtigheid opleggen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 82

De coöptatie van ervaringsdeskundigen gebeurt door de overige afgevaardigden na openbare oproep in het Belgisch Staatsblad.

Het personeel uit het basisonderwijs, secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor basiseducatie kunnen zich voor coöptatie kandidaat stellen.

De coöptatie gebeurt bij gewone meerderheid.

De coöptatie wordt georganiseerd voor zover per te begeven mandaat er ten minste twee kandidaatstellingen zijn. Is dit niet het geval, dan worden de ervaringsdeskundigen aangeduid door de representatieve vakverenigingen.

– *Aangenomen.*

Artikel 83

De regering werkt waarborgen uit opdat binnen de in artikel 81 bedoelde verkozen directeurs en binnen de in artikel 82 bedoelde gecoöpteerde ervaringsdeskundigen een evenwicht bestaat tussen afgevaardigden van het officieel onderwijs en afgevaardigden van het vrij onderwijs.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 3

Onverenigbaarheden

Artikel 84

Een mandaat in een raad is onverenigbaar met :

1° de in artikel 8, tweede lid, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden bedoelde mandaten, ambten en hoedanigheden, met uitzondering van het ambt van personeelslid van het gemeenschapsonderwijs ;

2° de hoedanigheid van algemeen voorzitter ;

3° de hoedanigheid van personeelslid van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 4

Duur van het mandaat

Artikel 85

De mandaten worden toegekend voor een periode van vier jaar.

Een mandaat is hernieuwbaar.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Algemeen voorzitter en algemeen secretaris

Artikel 86

De algemeen voorzitter wordt door de algemene raad verkozen uit een lijst van kandidaten na een openbare oproep.

De algemeen voorzitter kan de raadsvergaderingen bijwonen, maar is niet stemgerechtigd.

– *Aangenomen.*

Artikel 87

De algemeen secretaris wordt door de algemene raad aangesteld na een openbare oproep.

De algemeen secretaris kan de vergaderingen van de raden bijwonen, maar is niet stemgerechtigd.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK V

Externe experts

Artikel 88

Kabinetsleden, personeelsleden van het departement, leden van de onderwijsinspectie en deskundigen van hogescholen en universiteiten kunnen worden uitgenodigd op de vergaderingen van de raden om de behandelde aangelegenheden toe te lichten.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Werking

Artikel 89

De regering sluit voor een periode van vier jaar een beleidsovereenkomst met de VLOR over de wederzijdse rechten en plichten bij de uitvoering van de decretale en conventionele opdrachten.

De beleidsovereenkomst bepaalt ten minste :

- 1° de kwantificering, omschrijving en financiering van conventionele opdrachten ;
- 2° de wijze waarop de decretale en conventionele opdrachten worden gerapporteerd, opgevolgd en geëvalueerd ;
- 3° de wijze waarop geschillen over de uitvoering van voornoemde opdrachten worden beslecht ;
- 4° de wijze waarop de regering en de verschillende geledingen binnen de VLOR in overleg treden over projecten en hervormingen met een pedagogische doelstelling. Ten minste wordt daarbij een werkgroep opgericht waarin het Gemeenschapsonderwijs en de inrichtende machten zijn vertegenwoordigd ;
- 5° de wijze waarop technische werkgroepen worden opgericht. Inzonderheid worden technische werkgroepen opgericht voor het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding ;

6° de vormen van financiële en doelmatigheidscontrole ;

7° de wijze waarop de beleidsovereenkomst kan worden aangepast, verlengd of ontbonden.

– *Aangenomen.*

Artikel 90

De algemene raad regelt de interne werking van de VLOR in een huishoudelijk reglement, dat ten minste bepaalt :

1° de taakverdeling tussen de algemene raad en de deelraden ;

2° de wijze waarop de voorzitters van de deelraden worden aangeduid ;

3° de samenstelling, werking en bevoegdheden van het vast bureau en de algemeen secretaris. De algemeen secretaris maakt van rechtswege deel uit van het vast bureau. Noch de algemeen secretaris noch het vast bureau kunnen worden belast met het verstrekken van een advies.

– *Aangenomen.*

Artikel 91

De VLOR bezit alle bevoegdheden die rechtstreeks of onrechtstreeks noodzakelijk of nuttig zijn voor de uitoefening van zijn opdracht, met inbegrip van het sluiten van overeenkomsten, het oprichten van of deelnemen in andere rechtspersonen.

– *Aangenomen.*

Artikel 92

De regering bepaalt de personeelsformatie van het permanent secretariaat.

In afwachting van een organieke rechtspositieregeling voor het permanent secretariaat blijven artikel 160, 161 en 169bis van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II, zoals deze golden op de vooravond van de inwerkingtreding van deze titel, van kracht.

Voorzitter

– *Aangenomen.*

2° het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996 houdende de samenstelling van raden en afdelingen van de Vlaamse Onderwijsraad.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Financiering

Artikel 93

De VLOR beschikt over een dotatie die jaarlijks wordt ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De dotatie omvat kredieten voor werking en huisvesting en voor de bezoldiging van het personeel. De dotatie kan niet worden gebruikt voor de financiering van andere rechtspersonen.

– *Aangenomen.*

Artikel 94

De beleidsovereenkomst voorziet in de financiële middelen nodig voor de uitvoering van de conventionele opdrachten van de VLOR.

Artikel 95

De VLOR kan schenkingen, giften en legaten in ontvangst nemen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIII

Opheffings- en inwerkingtredingsbepalingen

Artikel 96

De volgende regelingen worden opgeheven :

1° titel IX van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II ;

Artikel 97

De bepalingen van deze titel treden in werking op een door de Vlaamse regering vast te stellen datum.

– *Aangenomen.*

TITEL V

Wijzigingsbepalingen

HOOFDSTUK I

Subsidiëring van ouderkoepelverenigingen

Artikel 98

Het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van ouderverenigingen en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren wordt vervangen door wat volgt :

"Decreet betreffende de subsidiëring van ouderkoepelverenigingen

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

Voorzitter

- 1° expertisecentrum : het expertisecentrum zoals bedoeld in het decreet van [...] betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad dat de uitbouw van een rationeel vormingsaanbod coördineert gericht op de implementatie van de regelgeving van titel II van voornoemd decreet ;
- 2° ouderraad : een ouderraad bedoeld in hoofdstuk III van titel II van het decreet van [...] betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad ;
- 3° oudervereniging : een schoolgebonden vereniging waarbinnen ouders van leerlingen onder de leiding van een gekozen bestuur samenwerken omtrent schoolgebonden aangelegenheden ;
- 4° VLOR : de Vlaamse Onderwijsraad.

HOOFDSTUK II**Oprichting en opdracht****Artikel 3**

Een ouderkoepelvereniging is een vereniging zonder winstoogmerk, waarvan de statuten ten minste volgende doelstellingen omvatten :

- 1° opinievorming en belangenverdediging van ouders van leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs organiseren ;
- 2° deze ouders in de VLOR en het expertisecentrum vertegenwoordigen ;
- 3° ouderverenigingen en ouderraden informeren en sensibiliseren ;
- 4° op verzoek van de Vlaamse regering advies uitbrengen over en meewerken aan onderzoeken gericht op deelname aan of evaluatie van het participatiebeleid inzake onderwijs.

HOOFDSTUK III**Subsidiëring****Artikel 4**

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten verleent de Vlaamse regering driejaarlijks subsidie-enveloppes aan ouderkoepelverenigingen voor zover :

- 1° zij driejaarlijks een werkingsprogramma opstellen, dat wordt goedgekeurd door de Vlaamse regering ;
- 2° ten minste honderd ouderraden en/of ouderverenigingen aangesloten zijn uit ten minste vier Vlaamse provincies. Het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad wordt voor de toepassing van deze bepaling als een Vlaamse provincie beschouwd. De aansluiting van een ouderraad of oudervereniging blijkt uit de betaling van een financiële bijdrage.

Artikel 5

De Vlaamse regering legt het bedrag van de subsidie-enveloppes vast op basis van het aantal aangesloten ouderverenigingen en/ of ouderraden.

Artikel 6

De subsidie omvat middelen voor personeels- en werkingsuitgaven.

Artikel 7

De Vlaamse regering bepaalt de vorm waarin de subsidieaanvraag moet gebeuren en de modaliteiten inzake de uitbetaling van de subsidies.

Voorzitter

HOOFDSTUK II

HOOFDSTUK IV

Opheffings- en inwerkingtredebepalingen

Toezicht

Artikel 99

Artikel 8

Elke ouderkoepelvereniging legt driejaarlijks een werkingsverslag voor waaruit blijkt dat de activiteiten zoals bepaald in het werkingsprogramma werden gerealiseerd.

Het besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 1996 tot vastlegging van de beoordelingsprocedure van de vormingsprojecten voor ouders wordt opgeheven.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Artikel 100

Inwerkingtreding

De bepalingen van deze titel treden in werking op 1 januari 2005.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2005."

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Amendement Nr. 103

voorgesteld door de heren Jos De Meyer,
Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 98

In de voorgestelde tekst in artikel 4, 2°, de zin "De aansluiting van een ouderraad of oudervereniging blijkt uit de betaling van een financiële bijdrage." vervangen door de zin "De aansluiting van een ouderraad of een oudervereniging blijkt uit de voor te leggen documenten."

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

We komen om 11.30 uur opnieuw bijeen voor een bijzondere plenaire vergadering, waarin hulde wordt gebracht aan mevrouw Demeester-De Meyer en aan de heer Van Grembergen voor hun dertig jaar parlementair mandaat. (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.09 uur.*

De stemmingen over het amendement en het artikel zijn aangehouden.